ស្ថានភាពពន្ធនាគារនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧: រឿងនិទាន ម្ដាយ និង កូនស្រីម្នាក់

របាយការណ៍លីកាដូ
ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨

លីកាដូ
សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ
LICADHO
Cambodian League for the Promotion and Defense of Human Rights
LICADHO

ស្ថានភាពពន្ធនាគារនៅកម្ពុជា ២០០៧

រឿងនិទាន ម្តាយ និង កូនស្រីម្នាក់

របាយការណ៍លីកាដូ

ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨

សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ

LICADHO

CAMBODIAN LEAGUE FOR THE PROMOTION
AND DEFENSE OF HUMAN RIGHTS

សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ

លីកាដូ គឺជាអង្គការសិទ្ធិមនុស្សជាតិមួយនៅកម្ពុជា។ ចាប់តាំងពីអង្គការលីកាដូ ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩២ អង្គការនេះ គឺជាអង្គការស្ថិតនៅជួរមុខគេក្នុងកិច្ចការពារសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា និងលើកស្ទួយការគោរពសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយតាមរយៈរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងស្ថាប័ននានា។ ការកសាងសមិទ្ធិផលរបស់ខ្លួនក្នុងអតីតកាល **លីកាដូ** បានបន្តដើរតួនាទីជាអ្នកតស៊ូមតិសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ និងឃ្លាំមើលរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈកម្មវិធីសិទ្ធិមនុស្សនានាពីការិយាល័យកណ្តាលរបស់ខ្លួននៅភ្នំពេញ និងនៅតាមសាខាទូទាំង ១២ ខេត្ត-ក្រុងផ្សេងទៀត។

លីកាដូ កំពុងបន្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួនតាមរយៈការិយាល័យកម្មវិធីទាំងប្រាំមួយរបស់ខ្លួនដូចខាងក្រោម:

- **ការិយាល័យឯកសារ និងធនធានព័ត៌មាន** គឺជាការិយាល័យដែលរក្សាចងក្រងសំណុំរឿងទៅក្នុងទិន្នន័យដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការរកឯកសារ និងវិភាគឱ្យបានឆាប់រហ័ស។
- **ការិយាល័យស៊ើបអង្កេត** គឺជាការិយាល័យដែលមានតួនាទីជាអ្នកស៊ើបអង្កេតករណីរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស និងជួយជនរងគ្រោះនានាក្នុងដំណើរការបណ្តឹងដែលពាក់ព័ន្ធខាងផ្នែកច្បាប់។ បុគ្គលិក ដែលមានការហ្វឹកហ្វឺនជំនាញត្រឹមត្រូវក៏បានឃ្លាំមើលពន្ធនាគារចំនួន ១៨ ដើម្បីវាយតម្លៃស្ថានភាពពន្ធនាគារ ព្រមទាំងជួយឱ្យពិរុទ្ធជនទាំងឡាយទទួលបាននូវតំណាងផ្នែកច្បាប់ទៀតផង។
- **ការិយាល័យពេទ្យ** គឺជាការិយាល័យដែលផ្តល់សេវាវេជ្ជសាស្ត្រដល់ពិរុទ្ធជន ទណ្ឌិត និងមន្ត្រីពន្ធនាគារនៅតាមពន្ធនាគារចំនួន ១៨ កន្លែង។ ក្រៅពីនេះ ក៏បានផ្តល់សេវាវេជ្ជសាស្ត្រនិងជួយបញ្ជូនជនរងគ្រោះដោយអំពើរំលោភសិទ្ធិមនុស្សទៅមន្ទីរពេទ្យផងដែរ។
- **កម្មវិធីប្រឆាំងនឹងទារុណកម្ម** ជាការិយាល័យផ្តល់សេវាកម្មស្តារលទ្ធភាពទូទៅដល់ជនរងគ្រោះដោយអំពើទារុណកម្ម និងធ្វើការតស៊ូមតិប្រឆាំងនឹងអំពើទារុណកម្ម។
- **ការិយាល័យសិទ្ធិកុមារ** ជាការិយាល័យដែលផ្តល់ការអប់រំសិទ្ធិកុមារដល់សាធារណជនទូទៅ ស្ថាបនាបណ្តាញការពារកុមារនៅតាមមូលដ្ឋាននានា និងស៊ើបអង្កេតការរំលោភសិទ្ធិកុមារ ។
- **ការិយាល័យសិទ្ធិស្ត្រី** ជាការិយាល័យអប់រំសិទ្ធិស្ត្រីដល់សាធារណជនទូទៅ ស៊ើបអង្កេតការរំលោភសិទ្ធិស្ត្រី និងធ្វើការតស៊ូមតិ ដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកច្បាប់ និងសង្គម។

ចំពោះព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង:

លោកស្រី វេជ្ជបណ្ឌិត ពុង ឈីវកេក, ប្រធានអង្គការលីកាដូ
អាសយដ្ឋាន: អង្គការលីកាដូ (សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស)
ផ្ទះលេខ ១៦, ផ្លូវលេខ ៩៩, រាជធានីភ្នំពេញ, កម្ពុជា
ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៣៦០ ៩៦៥ / ៣៦៤៩០១
ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៣៦០ ៩៦៥ / ២១៧ ៦២៦
អ៊ីម៉ែល: contact@licadho.org
គេហទំព័រ: http://www.licadho.org/

មាតិកា

**១.	បុព្វកថា ~~~~~~១**

**២.	ការរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារៈ រឿងរបស់ម្ដាយម្នាក់~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~៥**

ការចាប់ខ្លួន និង ការជាប់ពន្ធនាគារ--------------------------------------- ៥

ការនាំកូនរបស់ខ្ញុំមករស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ---------------------------------៦

ស្ថានភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃក្នុងពន្ធនាគារ ----------------------------------៧

ម្ហូបអាហារ និង ទឹក --- ៩

សម្លៀកបំពាក់ ---១០

ការរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយកូន ---------------------------------- ១១

អំពើហិង្សាពីសំណាក់មន្ត្រីពន្ធនាគារ -------------------------------- ១២

អំពើហិង្សាពីសំណាក់ទណ្ឌិតដូចគ្នា ------------------------------------១៤

ការប្រព្រឹត្តិរបស់មន្ត្រីពន្ធនាគារចំពោះកូនខ្ញុំ និង ភ្ញៀវនានា --------------------១៥

រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយ ម៉ាលី : ចំណុចល្អ និង អាក្រក់------------------- ១៦

សម្ដីចុងក្រោយរបស់ លីណា -------------------------------------- ១៧

**៣.	ជីវិតរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារៈ រឿងរបស់កុមារីម្នាក់ ~~~~~~~~~~~~~~~~~~ ១៨**

រឿងរបស់ម៉ាលី -- ១៨

**៤.	គម្រោងផ្ដល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ ២២**

**៥.	អនុសាសន៍ និង សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន ~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~ ២៤**

(ខ) របាយការណ៍ លីកាដូ

សេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ

សូមថ្លែងអំណរគុណជាអនេកប្បការចំពោះ លីណា (ម្ដាយ) និង ម៉ាលី (កូន) ក្នុងរបាយការណ៍នេះ ចំពោះការចែករំលែកនូវរឿងរ៉ាវរបស់ពួកគេដោយស្មោះត្រង់ រឹងប៉ឹង និង ស្មោះស្ម័គ្រ និង ផ្ដល់ការអនុញ្ញាតឱ្យចុះផ្សាយរឿងនេះ ដោយសេចក្ដីសង្ឃឹមថា ស្ត្រី និង កុមារដទៃទៀតដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ នឹងទទួលបានឱកាសរស់នៅប្រសើរជាងនេះក្នុងឆាកជីវិត ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅផងដែរចំពោះអង្គការដៃគូនានាទាំងមុន និង បច្ចុប្បន្នក្នុងការជួយជ្រោមជ្រែងគម្រោងផ្ដល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ និងអរគុណចំពោះសប្បុរសជនទាំងឡាយដែលបានផ្ដល់អំណោយឧបត្ថម្ភដល់កុមារ ម្ដាយកុមារ និង ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជា ។

ការបោះពុម្ពរបាយការណ៍នេះត្រូវបានឧបត្ថម្ភថវិកាដោយសហគមន៍អឺរ៉ុប ។ លីកាដូ ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងចំពោះខ្លឹមសារនៃរបាយការណ៍នេះ ហើយមិនឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនៈនៃសហគមន៍អឺរ៉ុបឡើយ ។

១. បុព្វកថា

មកដល់ត្រឹមខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ កន្លងទៅនេះ មាននារីចំនួន ៥៦២ នាក់ កំពុងរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ១៨ ក្នុងចំណោមពន្ធនាគារ ២៦ នៅកម្ពុជា។[១] ក្នុងចំណោមនារីទាំងនោះ នារី៤នាក់មានផ្ទៃពោះ ហើយនារី៤៣នាក់ បានយកកូនមករស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារ ឬ បានសម្រាលកូនក្នុងអំឡុងជាប់នៅក្នុងពន្ធនាគារ សរុបមានកុមារចំនួន ៥០ នាក់កំពុងរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ ។

នារីទាំងនោះត្រូវជាប់ពន្ធនាគារដោយសារមូលហេតុផ្សេងៗ ប៉ុន្តែក្នុងចំណោមមូលហេតុទាំងនោះ មានមូលហេតុមួយចំនួនដែលជួបប្រទះជាញឹកញាប់បំផុត ដែលនារីត្រូវបានចាប់ខ្លួន ហើយបញ្ជូនទៅពន្ធនាគារតែម្តងនៅកម្ពុជាដូចជា ការជួញដូរគ្រឿងញៀន (នារីភាគច្រើនដើរតួជាអ្នកដឹកជញ្ជូនគ្រឿងញៀននៅក្នុងកម្ពុជា និងពីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសជាប់ព្រំដែន) អំពើជួញដូរមនុស្ស និង ឃាដកម្ម (ភាគច្រើនកើតឡើងពេលនារីការពារខ្លួនក្នុងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ)[២] ។ នារីជាច្រើនក៏បានបម្រើទោសយូរថែមទៀត នៅក្នុងដំណាក់កាលជាប់ទោសបណ្តោះអាសន្ន រង់ចាំការកាត់ទោស ហើយច្រើនតែត្រូវផ្តន្ទាទោសរយៈពេលវែង ដោយសារតែពួកគេជានារីក្រីក្រ ឬ ពុំមានលទ្ធភាពសូកសំណូក ដើម្បីបានដោះលែងឱ្យឆាប់ជាងនេះ ឬ ជាប់ពន្ធនាគារក្នុងរយៈពេលខ្លីជាងនេះ ឬ ដើម្បីឱ្យមានការកាត់ទោសត្រឹមត្រូវជាងនេះទៀត។ នារីភាគច្រើនពុំមានលទ្ធភាពទទួលបានតំណាងផ្នែកច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ទេ ហើយគេច្រើនតែមិនបានប្រាប់នារីអំពីបញ្ហានេះផង ព្រមទាំងគ្មានការជួយជ្រោមជ្រែងនៅពេលស្ថិតនៅក្នុងការឃុំខ្លួនថែមទៀត។ នារីជាច្រើនទៀត ក៏ពុំបានដឹងអំពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ផងដែរ ។ កត្តាទាំងឡាយខាងលើនេះ បង្ហាញឱ្យឃើញផ្នែកមួយអំពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យចំនួនទណ្ឌិតនារីនៅពន្ធនាគារមានការកើនឡើងពីចំនួន ៣៥៦ នាក់ កាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៥ រហូតដល់ ៥៦២ នាក់ ក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ ។

ជីវិតនៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជា គឺគ្រោតគ្រាតហួសហេតុជាទីបំផុតសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា។ កង្វះម្ហូបអាហារ និង ទឹកស្អាត ភាពចង្អៀតណែននៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង និង ការពុំអនុញ្ញាតឱ្យទណ្ឌិតទទួលបាននូវសេវាសុខភាព និង

---

[១] អង្គការលីកាដូឃ្លាំមើលពន្ធនាគារត្រឹមតែ ១៨ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងចំណោមពន្ធនាគារទាំង២៦នៅកម្ពុជា (សូមមើលលេខយោងទី៦)។ គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ២០០៧ មានអ្នកទោសនារីចំនួន ៦៤៨ នាក់ នៅក្នុងពន្ធនាគារទាំង២៦នៅកម្ពុជា (របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនាគារប្រចាំឆ្នាំ២០០៧ និងទិសដៅឆ្នាំ២០០៨ -ក្រសួងមហាផ្ទៃ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនាគារខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨)

[២] កិច្ចការពារខ្លួនមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអំពើស្របច្បាប់ទេ នៅក្នុងច្បាប់នានានៅកម្ពុជា ហើយក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង ចៅក្រម អាចលើក ឬ អាចមិនលើកយកករណីបែបនេះមកពិចារណាឱ្យបានត្រឹមត្រូវនៅក្នុងការវិនិច្ឆ័យ។ អាចមាននារីជាច្រើន ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនដោយសារករណីឃាដកម្មនៅកម្ពុជា ពីព្រោះពួកគេបានសម្លាប់ប្តី ឬ ដៃគូដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាមកលើខ្លួន។ នារីទាំងនោះអាចត្រូវបានផ្តន្ទាទោសរយៈពេលយ៉ាងយូរពី (១៥-២០ឆ្នាំ ឬ លើសពីនេះ) ទោះបីជាពួកគេគ្រាន់ការពារខ្លួននៅក្នុងការប្រឈមដោយផ្ទាល់ជាមួយការវាយដំពីសំណាក់ប្តីរបស់ពួកគេក៏ដោយ ។

អំពើហិង្សាមកលើទណ្ឌិតនានាពីសំណាក់មន្ត្រីពន្ធនាគារ និង ទណ្ឌិតដូចគ្នានោះ ក៏ជាផ្នែកមួយនៃជីវិតប្រចាំថ្ងៃ ។ ជីវិតនៅក្នុងពន្ធនាគារកាន់តែលំបាកជាងនេះថែមទៀត នៅពេលដែលនារីមានផ្ទៃពោះ ឬ នារីយកកូនមករស់នៅជាមួយខ្លួនក្នុងពន្ធនាគារ ។

បច្ចុប្បន្ននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាផ្តល់ថវិកាត្រឹមតែ ១៥០០ រៀលប៉ុណ្ណោះ (០.៣៨ ដុល្លារ) សម្រាប់អ្នកទោសម្នាក់ក្នុងមួយថ្ងៃ ។ ថវិកានេះ គឺសម្រាប់ចំណាយម្ហូបអាហារ ទឹក អគ្គិសនី សម្លៀកបំពាក់ ថ្នាំពេទ្យ និង ការចំណាយផ្សេងៗទៀត។ ពេលដែលនារីណាម្នាក់មានផ្ទៃពោះ ឬ យកកូនតូចមករស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារ ថវិកានេះត្រូវបែងចែកជាពីររវាងម្តាយ និង កូន។ ពុំមានការផ្តល់ថវិកាបន្ថែមដល់នារីមានផ្ទៃពោះ ឬ នារីយកកូនមករស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារ ដើម្បីទិញម្ហូបអាហារ ទឹក ឬ ចំណាយការព្យាបាលឡើយ។ គ្មានទីកន្លែងរស់នៅផ្សេងសម្រាប់គ្រួសារទាំងនេះទេ ហើយកុមារច្រើនតែជាប់សោនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងដ៏ចង្អៀតណែន ហើយត្រូវតែញ៉ាំម្ហូបអាហារដែលជាចំណែករបស់ម្តាយខ្លួន។ ឃើញមានការផ្តល់ការអប់រំរៀនសូត្រតិចតួច ឬ ស្ទើរតែគ្មានសោះដល់កុមារទាំងឡាយដែលគ្រប់អាយុត្រូវចូលរៀន។ នារីមានផ្ទៃពោះទាំងឡាយមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានការថែទាំសុខភាពចាំបាច់មុន និងក្រោយសម្រាលកូនទេ ហើយក្នុងករណីខ្លះទៀតពួកគេត្រូវបានបង្ខំឱ្យសម្រាលកូននៅក្នុងពន្ធនាគារក៏មាន។ កុមារទាំងឡាយបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកនូវអំពើហិង្សាដែលកើតឡើងនៅក្នុងបរិវេណពន្ធនាគារជាប្រចាំ ហើយពុំឃើញមានវិធានការការពារពិសេសណាមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពដល់កុមារទាំងនេះទេ។ ជាក់ស្តែង កុមារទាំងនេះជាមនុស្សបម្រើទោសក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយរបស់ពួកគេ ។

ក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២ លីកាដូបានចេញផ្សាយរបាយការណ៍មួយមានចំណងជើងថា "មនុស្សគ្មានទោសក្នុងពន្ធនាគារៈ ជារបាយការណ៍លីកាដូស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ដែលធំដឹងក្តីនៅក្នុងពន្ធនាគារ"។ របាយការណ៍នេះបានរកឃើញថា កុមារទាំងឡាយរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ម្តាយរបស់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះ "ត្រូវបានរារាំងមិនឱ្យទទួលបាននូវសេវាកម្មសុខភាពសមរម្យ ម្ហូបអាហារគ្រប់គ្រាន់ ការសិក្សាអប់រំ និង សិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានទេ"។ បន្ទាប់ពីចេញរបាយការណ៍នោះមក គម្រោងមួយដែលមានចំណងជើងថា គម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និងនារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមឡើងដោយលីកាដូ កាលពីឆ្នាំ២០០៣ កន្លងទៅ ដើម្បីប្រមែប្រមូល និងសម្របសម្រួលជំនួយរបស់សប្បុរសជន និង អង្គការនានាផ្តល់ឱ្យទារក កុមារតូចៗ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ ។ តាមច្បាប់ កុមារត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យរស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគាររហូតដល់អាយុ ៦ឆ្នាំ ប្រសិនបើពុំមានកន្លែងណាផ្សេងខាងក្រៅពន្ធនាគារអាចជួយថែទាំបានទេ។ គម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ គាំទ្រការសម្រេចចិត្តរបស់ម្តាយក្នុងការចិញ្ចឹមកូនក្នុងពន្ធនាគារ និង ផ្តល់ជំនួយដល់ការចិញ្ចឹមនេះ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងអាណត្តិដំបូងនៃគម្រោងនេះ (ជំហ៊ានទី១) លីកាដូ បានរកឃើញថា ពួកគេទាំងនោះត្រូវការជំនួយតាមបែបទម្រង់ផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ដូចជាការថែទាំសុខភាពជាប្រចាំ ការអប់រំសម្រាប់កុមារ និង ម្តាយ

ទាំងឡាយ ព្រមទាំងការបង្កឱ្យមានទំនាក់ទំនងភ្ជាប់ជាមួយសង្គមកម្ពុជាជាដើម ។ គម្រោងផ្ដល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ មានគោលបំណងពង្រីកជំហ៊ានទី២ ដែលសំដៅដោះស្រាយតម្រូវការផ្សេងៗថែមទៀត ។គម្រោងនេះនឹងត្រូវបានពិភាក្សាលំអិតជាងនេះទៀតនៅផ្នែកខាងក្រោមនៃរបាយការណ៍នេះ ។

របាយការណ៏នេះលើកយករឿងរ៉ាវពិសេសរបស់នារីជាម្ដាយ និង កូនម្នាក់[៣] ដែលបានចំណាយពេលជាច្រើនឆ្នាំរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយគ្នា ក្នុងប្រព័ន្ធពន្ធនាគារកម្ពុជា។ រឿងរបស់ម្ដាយ និង កូននេះ គឺដូចរឿងរបស់នារី និង កុមារផ្សេងៗទៀតដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារដែរ ។ ស្ថានភាពមួយដែលកុមារតូចៗចូលមករស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្ដាយរបស់ខ្លួន ក្នុងកំឡុងពេលជាប់ឃុំបណ្ដោះអាសន្នរង់ចាំការវិនិច្ឆ័យទោស ហើយរយៈពេលក្រោយមកកុមារនោះធំដល់អាយុដែលមិនអាចអនុញ្ញាតឱ្យរស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធពន្ធនាគារ[៤] តទៅទៀតបាន ហើយត្រូវបង្ខំឱ្យចាកចេញពីម្ដាយនៅក្នុងពន្ធនាគារដែលត្រូវបម្រើទោសយ៉ាងយូរហួសប្រមាណ ។ ប៉ុន្តែ ចំណុចសំខាន់ត្រូវបានយល់ថា រឿងនេះគ្រាន់តែឆ្លុះបញ្ចាំងនូវបទពិសោធន៏ទាំងឡាយរបស់នារី និង កូនម្នាក់តែប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏ពុំមែនតំណាងឱ្យបទពិសោធន៏របស់នារី និង កុមារទាំងឡាយរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារទេ ។ ស្ថានភាពរស់នៅរបស់ទណ្ឌិតនារី និង កូនៗរបស់ពួកគេ មានភាពខុសៗគ្នា អាស្រ័យទៅតាមពន្ធនាគារនីមួយៗ ហើយពន្ធនាគារខ្លះមានស្ថានភាព ឬ អាគារល្អ ឬ អាក្រក់ជាងពន្ធនាគារផ្សេងៗទៀត ។

របាយការណ៏នេះមិនធ្វើការពិភាក្សាអំពីទណ្ឌិត ឬ ពិរុទ្ធជនដែលជាអនីតិជនទេ នោះគឺផ្ដោតលើកុមារដែលមានអាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ ហើយក៏មិនបានពិភាក្សាអំពីស្ថានភាពរស់នៅរបស់ទណ្ឌិតទូទៅក្នុងពន្ធនាគារដែរ ។ ចំពោះព័តិមានបន្ថែមទាក់ទងជាមួយស្ថានភាពរស់នៅក្នុងពន្ធនាគាររបស់ទណ្ឌិតទូទៅ សូមអានរបាយការណ៏ លីកាដូដែលមានចំណងជើងថា "ស្ថានភាពពន្ធនាគារនៅកម្ពុជា ២០០៥ និង ២០០៦: ថ្ងៃមួយក្នុងជីវភាពរស់នៅជា..." ។[៥]

[៣] ឈ្មោះ និង អត្តសញ្ញាណទាំងអស់ត្រូវបានដូរ ដើម្បីការពារកិត្តិយសរបស់អតិថិជន ។

[៤] មានតែកុមារអាយុក្រោម ៦ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យរស់នៅជាមួយម្ដាយនៅក្នុងពន្ធនាគារ ។ សូមមើលលេខយោងទី៨ ។

[៥] គេហទំព័រ : "HYPERLINK “http://www.licadho.org/reports.php?perm=104”"

(២) របាយការណ៍ លីកាដូ

ព័ត៌មាននៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ ត្រូវបានចងក្រងដោយគម្រោងពន្ធនាគាររបស់លីកាដូ ។ អ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារ លីកាដូ ចូលសម្ភាសន៍ ៤ ដង ក្នុងមួយខែ នៅក្នុងពន្ធនាគារ ១៨ ក្នុងចំណោមពន្ធនាគារសរុប ២៦ ទូទាំងកម្ពុជា [៦] ។ ការសម្ភាសន៍ដែលធ្វើឡើងដោយលីកាដូ គឺដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានពិតប្រាកដដែលទាក់ទងជាមួយនឹងរឿងរ៉ាវរបស់ម្តាយ និង កូន ដោយមិនមានការឃ្លាំមើលពីមន្ត្រីពន្ធនាគារទេ ។

□□□

[៦] អ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារលីកាដូ ចូលសម្ភាសន៍តែក្នុងពន្ធនាគារណាដែលនៅជិតការិយាល័យកណ្តាលក្នុងក្រុងភ្នំពេញ និងការិយាល័យខេត្តទាំង១២ ប៉ុណ្ណោះ ។ ពន្ធនាគារទាំងនោះមាន: ប៉េហ្ស៊ី (PJ) មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី១ (អតីត T3) មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ (សម្រាប់ឃុំឃាំងនារី និង អនីតិជន) មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី៣ (ត្រពាំងផ្លុង ឬ T5) ពន្ធនាគារយោធាទួលស្លែង តាខ្មៅ ក្រុងព្រះសីហនុ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កំពត កំពង់ឆ្នាំង កំពង់ចាម កំពង់ធំ ពោធិ៍សាត់ បាត់ដំបង បន្ទាយមានជ័យ សៀមរាប ស្វាយរៀង និង កោះកុង ។ អ្នកស្រាវជ្រាវលីកាដូឈប់ឃ្លាំមើល និង ចូលសម្ភាសន៍ពន្ធនាគារខេត្តព្រៃវែង និង តាកែវទៀតហើយ ។ ចំពោះខេត្តមណ្ឌលគីរី រតនគីរី ស្ទឹងត្រែង ក្រចេះ តាកែវ និង ព្រះវិហារ លីកាដូ ពុំមានការិយាល័យនៅក្នុងខេត្តទាំងនោះទេ ដូច្នេះពន្ធនាគារទាំងនោះ មិនត្រូវបានឃ្លាំមើល និង សម្ភាសន៍ដោយអ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារលីកាដូទេ ។

២. ការរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារៈ រឿងរបស់ម្តាយម្នាក់

ការចាប់ខ្លួន និង ការជាប់ពន្ធនាគារ

ខ្ញុំឈ្មោះ លីណា ជាទណ្ឌិតម្នាក់នៅក្នុងពន្ធនាគារនៃប្រទេសកម្ពុជា ។ ខ្ញុំបានជាប់នៅក្នុងពន្ធនាគារអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ។ មុននឹងខ្ញុំត្រូវបានចាប់បញ្ជូនមកពន្ធនាគារនេះ ខ្ញុំមានមុខរបរ មានជីវភាពរស់នៅ និង កូនម្នាក់ដែលខ្ញុំស្រឡាញ់យ៉ាងខ្លាំង ។

មុននឹងខ្ញុំត្រូវបញ្ជូនមកពន្ធនាគារ ខ្ញុំបានបើកភោជនីយដ្ឋានមួយ ដែលមានមនុស្សប្រុស ៣ នាក់ និង ស្រី ៣ នាក់ ធ្វើការជាអ្នកបំរើ និងអ្នកជូតសំអាត ។ មួយសប្តាហ៏មុនពេលខ្ញុំត្រូវបានចាប់ខ្លួន មាននគរបាលបីនាក់បានចូលមកក្នុងភោជនីយដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ហើយបានប្រាប់ឱ្យខ្ញុំបង់ប្រាក់កាសឱ្យពួកគេខ្លះ ដើម្បីគេការពារសន្តិសុខ ។ ខ្ញុំប្រាប់ពួកគេថា ខ្ញុំគ្មានប្រាក់បង់ឱ្យទេ ពីព្រោះភោជនីយដ្ឋានរបស់ខ្ញុំទើបតែដំណើរការ ហើយជាភោជនីយដ្ឋានតូចតាចប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះខ្ញុំគ្មានលទ្ធភាពជូនទេ ។

មួយសប្តាហ៏ក្រោយមក ស្រាប់តែគេចាប់ខ្ញុំតែម្តង ដោយបទចោទប្រកាន់ពីបទជួញដូរមនុស្ស ។

នគរបាលចោទថា ខ្ញុំបានជួញដូរពួកអ្នកបំរើ និងអ្នកជូតសំអាតដែលធ្វើការនៅក្នុងភោជនីយដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំប្រាប់ពួកគេថា ខ្ញុំពុំបានប្រព្រឹត្តអំពើជួញដូរមនុស្សទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែជាអ្នករកស៊ីបើកភោជនីយដ្ឋានតូចតាចតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ នគរបាលនិយាយថា មានអតិថិជនម្នាក់បានរាយការណ៏ប្រាប់គេថា ខ្ញុំបានលក់ក្មេងស្រីតាមរយៈភោជនីយដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ។

ខ្ញុំមិនបានចាំច្បាស់អំពីសវនាការរឿងក្តីខ្ញុំទេ ដោយអ្វីៗទាំងអស់ហាក់ដូចជាកើតភ្លាមៗពេក ។ នៅក្នុងពេលសវនាការនោះ ខ្ញុំពុំបានចាំថា នរណាជាមេធាវីរបស់ខ្ញុំដែរ ហើយរហូតដល់ពេលនេះ ក៏ខ្ញុំនៅតែមិនស្គាល់ឈ្មោះគាត់ដែរ ។

តុលាការបានផ្តន្ទាទោសខ្ញុំដាក់ពន្ធនាគារជាច្រើនឆ្នាំ ។ ដំបូងខ្ញុំឮថា ខ្ញុំត្រូវជាប់ពន្ធនាគារត្រឹមតែ ៦ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែនៅក្នុងពេលសវនាការ ចៅក្រមម្នាក់បានប្រាប់ខ្ញុំថា ប្រសិនបើខ្ញុំឱ្យប្រាក់កាសគាត់ខ្លះ ខ្ញុំអាចរក្សាការទទួលទោសត្រឹមនេះបាន ប៉ុន្តែបើខ្ញុំពុំមានប្រាក់កាសឱ្យគាត់ទេ នោះគាត់អាចនឹងបន្ថែមរយៈពេលផ្តន្ទាទោសថែមទៀត ។

ខ្ញុំគ្មានប្រាក់ជូនចៅក្រមទេ នៅពេលដែលគាត់សុំចំនួន ២០០០ដុល្លារ ដូច្នេះគាត់បន្ថែមរយៈពេលឃុំខ្លួនខ្ញុំដល់ទៅជាង ១០ ឆ្នាំ ។ ហេតុនេះ ខ្ញុំត្រូវជាប់ទោសជាច្រើនឆ្នាំតទៅមុខទៀត ។

បទពិសោធន៍របស់លីណា គឺជាបទពិសោធន៍មួយដែលនារីកម្ពុជាជាច្រើនជាប់ពន្ធនាគារ បានជួបប្រទះដូចគ្នាដែរ ។

លីកាដូ បានទទួលរបាយការណ៍របស់នារីទាំងឡាយដែលជាប់ពន្ធនាគារដោយបទឧក្រិដ្ឋដែលពួកគេមិនបានប្រព្រឹត្ត និង/ឬ ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសដោយមិនសមហេតុផល ដោយសារតែពួកគេមិនមានលទ្ធភាពបង់ប្រាក់កាសក្រៅផ្លូវការ ដែលជាទូទៅមានចំនួនច្រើនហួសពេក ។

ស្រដៀងគ្នានេះដែរ លីកាដូបានទទួលរបាយការណ៍ថា ទណ្ឌិត (ទាំងបុរស នារី និង អនីតិជន) មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានមេធាវីដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ មកពន្យល់អំពីដំណើរការច្បាប់ និង សិទ្ធិរបស់ខ្លួនអំពីដំណើរការសវនការយុត្តិធម៌ និង បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទេ ។

ការនាំកូនរបស់ខ្ញុំមករស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ

ពេលខ្ញុំចូលមកដល់ពន្ធនាគារ ខ្ញុំគ្មានជម្រើសទេ ដូច្នេះខ្ញុំត្រូវតែយកកូនមកជាមួយខ្ញុំ ។ កូនខ្ញុំឈ្មោះ ម៉ាលីពេលនោះនាងនៅតូចណាស់ ។ ប្តីខ្ញុំស្លាប់ចោលខ្ញុំ ហើយខ្ញុំគ្មានសាច់ញាតិនៅជិតដែលអាចជួយមើលកូនខ្ញុំបានទេ ។ ម៉ាលីនៅតូចណាស់ ដូច្នេះ នាងមិនបានយល់អ្វីទាំងអស់ដែលបានកើតឡើង ហើយក៏មិនយល់ថា រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារនេះ មានន័យយ៉ាងណាដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំមានការសោកស្តាយយ៉ាងខ្លាំងនៅក្នុងចិត្ត ដែលកូនខ្ញុំត្រូវរស់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងដូចទណ្ឌិត និងបានក្លាយទៅជាទណ្ឌិតម្នាក់ដែរ ។

នៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជាភាគច្រើន ទណ្ឌិតបុរស និង នារីត្រូវបានបង្ខំឱ្យរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយគ្នា ។ ដោយគ្រាន់តែមានបន្ទប់ឃុំឃាំងញែកចេញពីបុរស និង នារី ហើយតាមពិតទៅគឺមានតែពន្ធនាគារមួយតែប៉ុណ្ណោះសម្រាប់ឃុំឃាំងអ្នកទោសនារីនៅកម្ពុជា គឺមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ ។[៧]

ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០២ ពេលដែលលីកាដូចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវស្ថានភាពកុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ លទ្ធផលបង្ហាញថា មានកុមារជាង ១១០ នាក់ ដែលបានចូលមករស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធពន្ធនាគារជាមួយម្តាយរបស់ពួកគេ ។

[៧] មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី ២ (ម២) នៅក្រៅរាជធានីភ្នំពេញ — ពន្ធនាគារនេះក៏ប្រើសម្រាប់ឃុំឃាំងទណ្ឌិតជាអនីតិជនផងដែរ ។

កុមារភាគច្រើនរស់នៅក្នុងមណ្ឌលលអប់រំកែប្រែទី២ ប៉ុន្តែ មានកុមារមួយចំនួនរស់នៅតាមពន្ធនាគារខេត្ត ដែលត្រូវបានបង្ខំឱ្យរស់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងពន្ធនាគារជាប់នឹងបន្ទប់ឃុំឃាំងទណ្ឌិតបុរស ដែលពួកគេខ្លះត្រូវបានកាត់ទោសពីបទប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្លូវភេទ និង/ឬ បទល្មើសហិង្សាមកលើកុមារ។ បញ្ហានេះ ជាការផ្ទុយទៅនឹងបទបញ្ញត្តិអប្បបរមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ប្រព្រឹត្តចំពោះទណ្ឌិត បទបញ្ញត្តិ ៨(ក) ដែលចែងថា "ទណ្ឌិតបុរស និង នារី ត្រូវដាក់ឃុំដាច់ដោយឡែក និងឱ្យបានឆ្ងាយពីគ្នាតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ចំពោះមន្ទីរឃុំឃាំងដែលទទួលយកទាំងទណ្ឌិតបុរស និង នារី នោះបរិវេណសំរាប់ដាក់អ្នកទោសនារីត្រូវតែនៅដាច់ដោយឡែកពីគ្នាជាដាច់ខាត"។

ករណីច្រើនទៀត ទណ្ឌិតបុរសក៏មានយកកូនមករស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារដែរ។ ក្នុងករណីនេះ កូននោះត្រូវរស់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងជាមួយឪពុក និង ទណ្ឌិតបុរសផ្សេងទៀត។ បច្ចុប្បន្ននេះ ពុំមានទណ្ឌិតបុរសយកកូនមករស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារទេ ហើយបញ្ហានេះក៏មិនសូវមានច្រើនដែរ។

នៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជាជាច្រើន ពុំមានការបែងចែកឱ្យដាច់តាមភេទប្រុស ស្រី នៅក្នុងទីធ្លាពន្ធនាគារទេ ហេតុដូច្នេះ នារី និង កុមារទាំងឡាយអាចត្រូវស្ថិតលាយឡំគ្នាជាមួយទណ្ឌិតបុរស ដែលធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសហិង្សាផ្សេងៗជាច្រើន។

ស្ថានភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃក្នុងពន្ធនាគារ

ពេលខ្ញុំចូលដល់ក្នុងពន្ធនាគារដំបូងជាមួយម៉ាលី ខ្ញុំមានការតក់ស្លុតយ៉ាងខ្លាំង ចំពោះស្ថានភាពរស់នៅដ៏លំបាកក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងនៃពន្ធនាគារ ។ នៅក្នុងបន្ទប់នោះមាននារីចំនួន ២៥ នាក់ ហើយមានកុមារ ២ នាក់ផង ប៉ុន្តែ ចំនួននេះតែងតែផ្លាស់ប្តូររៀងរាល់សប្តាហ៍ ។

ទណ្ឌិតម្នាក់ៗត្រូវស្ថិតនៅក្នុងទំហំផ្ទៃប្រមាណ ៣ ហត្ថបួនជ្រុងប៉ុណ្ណោះ ហើយពិបាកគេងណាស់។ ខ្ញុំត្រូវគេងអង្គុញជើង កើយដៃ ដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំឈឺចុកដៃជើងយ៉ាងខ្លាំង។

ខ្ញុំគេងមិនបានស្រួលទេនៅទីកន្លែងដ៏តូចចង្អៀត ហើយមានមនុស្សច្រើនពេក ព្រមទាំងមានក្លិនស្អុយ ក្តៅ ហើយម្យ៉ាងវិញទៀតដោយសារខ្ញុំគិតច្រើនផង ។ ជាធម្មតា ខ្ញុំភ្ញាក់ពីដំណេកនៅម៉ោង ៤.០០ ព្រឹក ជួនកាលម៉ោង ៥.០០ ឬ ម៉ោង ៦.០០ ព្រឹកក៏មាន ។ កងសន្តិសុខតែងតែបើកទ្វារបន្ទប់ឃុំឃាំងនៅម៉ោង ៨.០០ ព្រឹក ហើយពេលនោះគេនឹងអាចបើកឱ្យយើងចេញក្រៅរយៈពេល ២ ម៉ោង។ ខ្ញុំដឹងថា គេត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យយើងនៅក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំងពីម៉ោង ៨.០០ រហូតដល់ម៉ោង ១០.០០ ព្រឹក ហើយពេលរសៀលពីម៉ោង ៣.០០ ទៅ ៤.០០ ។ ប៉ុន្តែតាមពិត

(៨) របាយការណ៍ លីកាដូ

ប្រសិនបើគ្មានប្រាក់គ្រប់គ្រាន់ឱ្យពួកអ្នកយាមទេ គេមិនឱ្យយើងចេញក្រៅទេ។ ដើម្បីបានចេញក្រៅ យើងត្រូវបង់ ២០០០ រៀល ក្នុងមួយថ្ងៃ ។ ខ្ញុំក្រណាស់ គ្មានលទ្ធភាពបង់ឱ្យអ្នកយាម ដើម្បីបានចេញមកខាងក្រៅទេ ដូច្នេះខ្ញុំត្រូវគេចាក់សោក្នុងបន្ទប់ជានិច្ច ព្រមទាំងមិនបានចេញមកខាងក្រៅតាមពេលម៉ោងកំណត់ផង។ ខ្ញុំត្រូវនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងយ៉ាងយូរ ច្រើនថ្ងៃ ឬ អាចដល់សប្តាហ៍ក៏មាន ដែលខ្ញុំមិនបានចេញពីបន្ទប់ឃុំឃាំងទាល់តែសោះ។

នៅក្នុងបន្ទប់គ្មានអ្វីច្រើនធ្វើទេ ។ អ្នកខ្លះគេង ឬ ជជែកគ្នា ។ ខ្ញុំប្រឹងព្យាយាមរៀនភាសាអង់គ្លេសតាមសៀវភៅដែលខ្ញុំមាន ។ រៀងរាល់ថ្ងៃ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍មិនខុសប្លែកគ្នាទេ ហើយគិតថា ដូចជាពេលដ៏យូរណាស់។ រៀងរាល់យប់ ខ្ញុំព្យាយាមចូលគេងពីម៉ោង ៩.០០ យប់ ប៉ុន្តែដូចខ្ញុំបាននិយាយហើយថា វាពិបាកគេងណាស់។

ភាពចង្អៀតនៃបន្ទប់ឃុំឃាំងក្នុងពន្ធនាគារ គឺជាបញ្ហាធម្មតាមួយនៃពន្ធនាគារកម្ពុជា។ ជាទូទៅពុំមានកន្លែងទូលាយ ឬ ខ្យល់អាកាសចេញចូលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទណ្ឌិតទេ។ ទណ្ឌិតនារីដែលមានកូននៅជាមួយនិយាយថា ពុំមានការបែងចែកកន្លែងសម្រាប់កុមារនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងទេ ហើយកុមារត្រូវបង្ខំឱ្យរស់នៅកន្លែងដ៏តូចចង្អៀតជាមួយម្តាយ។

លីកាដូបានទទួលរបាយការណ៍ពីទណ្ឌិតថា ជួនកាលមន្ត្រីពន្ធនាគារបដិសេធមិនអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទោសចេញពីបន្ទប់ឃុំឃាំងទេ ក្នុងពេលដែលត្រូវចេញមកហាត់ប្រាណ ប្រសិនបើទណ្ឌិតណាមិនបង់ប្រាក់ក្រៅផ្លូវការឱ្យពួកបុគ្គលិកទេ ។ ករណីរបស់លីណា នាងបានរាយការណ៍ថា នាងត្រូវបានចាក់សោទុកក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងអស់រយៈពេលជាង ២ សប្តាហ៍ ពីព្រោះនាងពុំមានលទ្ធភាពបង់ថ្លៃប្រចាំថ្ងៃឱ្យបុគ្គលិកពន្ធនាគារ។ (ទណ្ឌិតខ្លះជួនកាលទទួលប្រាក់កាសពីក្រុមគ្រួសារ ឬ មិត្តភក្តិដែលចូលមកសួរសុខទុក្ខពួកគេ)។ នៅពេលដែលសួរទៅបុគ្គលិកពន្ធនាគារអំពីបញ្ហានេះ ពួកគេឆ្លើយថា ពួកគេសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឱ្យទណ្ឌិតទាំងអស់ចាកចេញពីបន្ទប់ឃុំឃាំងក្នុងពេលតែមួយទេ ។ ពួកគេនិយាយបន្តថា នៅពេលដែលទណ្ឌិតមួយក្រុមបានបញ្ចប់ការហាត់ប្រាណហើយនោះ ទើបមួយក្រុមផ្សេងទៀតត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញជាបន្ត

បន្ទាប់ ដោយមួយក្រុមមានពេលត្រឹមតែ ២ ម៉ោងប៉ុណ្ណោះ ។ លីកាដូមិនអាចបញ្ជាក់ច្បាស់ថា តើការអនុវត្តិបែបនេះ ត្រូវបានធ្វើបន្តដែរ ឬ អត់ទេ ប៉ុន្តែរបាយការណ៍នានាបានមកពីទណ្ឌិតមួយចំនួនមានលក្ខណៈផ្ទុយគ្នាពីរបាយការណ៍ របស់មន្ត្រី ។ វាហាក់ដូចជាមិនទំនងទាល់តែសោះ ដែលមន្ត្រីពន្ធនាគារបង្កើតឱ្យមានការងារត្រួតពិនិត្យលើទណ្ឌិត ទ្វេដង តាមរយៈការអនុញ្ញាតឱ្យទណ្ឌិតចេញហាត់ប្រាណជាក្រុមៗខុសពេលគ្នា លើសពីរយៈពេលដែលបានកំណត់ ២ ម៉ោងនោះ ។

ទណ្ឌិតខ្លះបានរាយការណ៍ថា ពួកគេត្រូវបង្ខំឱ្យធ្វើការងារពលកម្មជាច្រើនដូចជា ថែសួន កាត់ដេរ បោក-គក់ និង ដាំស្លសម្រាប់ពួកមន្ត្រីពន្ធនាគារ និង កិច្ចការផ្សេងៗទៀតជាច្រើន ដែលជាផ្នែកមួយនៃការដាក់ទោស ។ អ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារលីកាដូ បានសង្កេតឃើញថា ទណ្ឌិតត្រូវធ្វើការក្រោមកំដៅថ្ងៃច្រើនម៉ោង ដោយគ្មានទឹកពិសា ម្លប់ជ្រក ម្ហូបអាហារ ឬ ការសម្រាកសោះ ។ ពលកម្មដោយបង្ខំនេះ អាចប្រៀបប្រដូចបាននឹងការងារទាសករ ដោយទណ្ឌិតទាំងនោះពុំបានទទួលប្រាក់កម្រៃចំពោះការងារដែលពួកគេបញ្ចេញពលកម្មឡើយ ព្រមទាំងបង្ខំឱ្យធ្វើក្រោមស្ថានភាពដ៏លំបាកទៀតផង ។

ម្ហូបអាហារ និង ទឹក

គេឱ្យបាយយើងពិសាពីរពេលក្នុងមួយថ្ងៃ គឺអាហារពេលថ្ងៃត្រង់ និង ពេលល្ងាច ។ ជួនកាលគេឱ្យយើងពិសាបាយព្រឹកនៅម៉ោង ១០ ឬ ម៉ោង ១១ ក៏មានដែរ ហើយយើងពិសាបាយល្ងាចម៉ោង ៤.០០ រសៀល ។ ការអនុវត្តិបែបនេះ គេអត់ឱ្យយើងពិសាបាយថ្ងៃត្រង់ទេ ។ ចំពោះអាហារទាំងពីរពេលនោះ ជាធម្មតាបាយចំអិនពីអង្កមិនមានគុណភាព បាយពណ៌ស្រអាប់ គ្មានរសជាតិទេ ហើយពេលខ្លះមានសត្វល្អិតក្នុងបាយនោះទៀតផង ។ ពេលណា មានសំណាងក៏បានត្រីមួយដុំពិសាទៅ ។ រាល់ថ្ងៃខ្ញុំស្រេកឃ្លានខ្លាំងណាស់ ។

ចំពោះទឹកវិញ គេឱ្យយើងពិសាទឹកអត់ស្អាតទេ ទឹកនោះជួនកាលពណ៌ខ្មៅ ដែលបណ្ដាលឱ្យឈឺ ។ ពេលកូនខ្ញុំរស់នៅទីនេះ ពេលខ្លះឈឺធ្ងន់មែនទែន ដោយសារទឹកមិនស្អាតនេះ ។ ប្រសិនបើគ្មានប្រាក់កាស ដើម្បីទិញធ្យូងដាំទឹកទេ ឬ គ្មានប្រាក់កាសទិញទឹកបរិសុទ្ធពិសាទេ មានតែទ្រាំពិសាទឹកបែបនេះ ។

ការត្អូញត្អែរអំពីបរិមាណ និង គុណភាពម្ហូបអាហារ ព្រមទាំងទឹកស្អាត គឺជាការត្អូញត្អែរមួយដែលមានកំរិតខ្ពស់ជាងគេក្នុងចំណោមការត្អូញត្អែរជាច្រើន ដែលត្រូវបានរាយការណ៍ពីបណ្ដាលអ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារ ។

(១០) របាយការណ៍ លីកាដូ

ទណ្ឌិតជាច្រើនពុំមានទឹកពិសាជាប្រចាំទេ ហើយពន្ធនាគារខ្លះទៀតគ្មានទឹក ឬ គ្មានបង្គន់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងផង។ ប្រសិនបើទណ្ឌិតណាគ្មានប្រាក់កាសទិញទឹកពិសា ឬ ទិញធុងសម្រាប់ដុតដាំទឹកទេ ទណ្ឌិតបែបនោះនឹងត្រូវបង្ខំចិត្តពិសាទឹកមិនស្អាត ឬ អត់មានទឹកពិសាតែម្តង។

ទណ្ឌិតជាច្រើនជួបប្រទះជម្ងឺកង្វះជីវជាតិ និង បញ្ហាសុខភាពធ្ងន់ធ្ងរ ដោយសារតែកង្វះម្ហូបអាហារ ហើយកុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាអ្នកប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងជាងគេបំផុត។ ទណ្ឌិតដែលមានផ្ទៃពោះ ឬ មានកូនរស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារ ពុំបានទទួលម្ហូបអាហារ ឬ របបអាហាររូបត្ថម្ភបន្ថែមទេ ហេតុនេះធ្វើឱ្យពួកគេកាន់តែងាយរងគ្រោះពីបញ្ហាសុខភាពថែមទៀត ។ ទណ្ឌិតខ្លះរាយការណ៍ថា ពួកគេមិនដែលបានពិសាសាច់ និង ទឹកដោះគោទេ ចំណែកត្រី និង ផ្លែឈើក៏កម្របានពិសាដែរ ហើយបន្លែពណ៌បៃតងវិញ ជួនកាលបានពិសាខ្លះ៧ដែរ នៅពេលទទួលទានអាហារ។ មន្ត្រីពន្ធនាគារបានផ្តល់អាហារឱ្យទណ្ឌិតម្នាក់មិនលើសពីពីរដងក្នុង ១ថ្ងៃទេ ។

សម្លៀកបំពាក់

តាំងពីខ្ញុំចូលមកដល់ទីនេះពីដំបូង ជាងបួនឆ្នាំកន្លងទៅហើយ គេឱ្យសម្លៀកបំពាក់ដែលជាឯកសណ្ឋានទណ្ឌិតដល់ខ្ញុំតែមួយកំប្លេប៉ុណ្ណោះ ។ ពីម្សិលមិញ ខ្ញុំស្លៀកសម្លៀកបំពាក់ពន្ធនាគារនោះ ហើយថ្ងៃនេះខ្ញុំបោកគក់វា ដូច្នេះខ្ញុំត្រូវពាក់អាវដៃវែងនេះសិនទៅ ។ ខ្ញុំដាំស្លច្រើនសម្រាប់ទណ្ឌិតដទៃទៀត ដោយគេឱ្យប្រាក់កាសខ្ញុំខ្លះ តែខ្ញុំសុំគេតែបាយសបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ហើយនៅពេលណាដែលមានទណ្ឌិតណាត្រូវគេដោះលែង គេទុកសម្លៀកបំពាក់ខ្លះឱ្យខ្ញុំ ដូចជាអាវដៃវែងនេះជាដើម។

ទណ្ឌិតពុំបានទទួលសម្លៀកបំពាក់ ឬ សម្ភារៈអនាម័យដូចជា សាប៊ូដុំ ម្សៅសាប៊ូសម្រាប់បោកគក់ ឬ សំឡីអនាម័យសម្រាប់នារីពីមន្ត្រីពន្ធនាគារទេ ។

កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយក៏ពុំបានទទួលរបបសម្លៀកបំពាក់ ឬ សម្ភារៈអនាម័យ ដែលបញ្ហានេះ ធ្វើឱ្យមានការលំបាករឹតតែខ្លាំងដល់ម្តាយ និង កុមារ នៅពេលដែលកុមារចាប់ផ្តើមធំលូតលាស់។ កុមារទាំង

នោះពឹងផ្អែកលើការបរិច្ចាកពីកុមារផ្សេងទៀតរបស់ទណ្ឌិតដូចគ្នា ដែលត្រូវបានដោះលែង ពីសំណាក់គ្រួសាររស់នៅក្រៅពន្ធនាគារ និង អង្គការនានាជួយនៅក្នុងផ្នែកនេះ ។

ការរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយកូន

វាជាការលំបាកណាស់ដែលខ្ញុំមានកូនស្រី ម៉ាលី រស់នៅជាមួយខ្ញុំក្នុងពន្ធនាគារនេះ ។ ប្រសិនបើគេចាក់សោខ្ញុំទុកក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង នោះម៉ាលីក៏ត្រូវជាប់នៅក្នុងនោះដែរ ។ គេកម្រឱ្យម៉ាលីនៅក្រៅបន្ទប់ ទោះបីជានាងពុំមែនជាទណ្ឌិតក៏ដោយ ។ ជួនកាល គេអាចឱ្យនាងទៅសាលារៀនជាមួយកុមារផ្សេងទៀត ដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារនេះ និងជាមួយកូនៗរបស់ឆ្មាំពន្ធនាគារដែរ ប៉ុន្តែចំណែកខ្ញុំវិញត្រូវតែនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងដែលត្រូវចាក់សោជាប់ ។

ជាធម្មតា កូនខ្ញុំមិនដែលបានញ៉ាំបាយឆ្អែតទេ ទោះបីជាយើងបានទទួលជំនួយបន្ថែមពីអ្នកឧបត្ថម្ភខាងក្រៅមួយខែពីរដងក៏ដោយ នោះគឺដោយសារនាងរស់នៅជាមួយខ្ញុំ ។ នាងស្រែកឃ្លាន រាល់ពេលដែលនាងឃើញបាយសំរាប់ទណ្ឌិតបរិភោគ ដែលជាបាយពណ៌ស្រអាប់ គ្មានជាតិ ថែមទាំងមិនស្អាតទៀតផង ។ នេះជារឿងលំបាកមែនទែន ។ នៅពេលដែលខ្ញុំឃើញកូនលំបាកក្រៀមក្រំដូច្នេះ ខ្ញុំពិបាកទ្រាំណាស់ ដោយខ្ញុំចង់ឱ្យនាងមានបាយ ម្ហូបអាហារញ៉ាំច្រើនជាងនេះ ដូច្នេះខ្ញុំក៏ជួយដាំស្លឱ្យពួកទណ្ឌិតដទៃៗទៀត ដើម្បីបានបាយខ្លះៗឱ្យម៉ាលីញ៉ាំ ។

កូនរបស់ខ្ញុំយល់អំពីរសជាតិនៃការរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ពីព្រោះនាងចូលមករស់នៅទីនេះតាំងពីតូច ហើយនាងក៏បានធំធាត់ឡើងនៅទីនេះ ។ នាងធ្លាប់និយាយប្រាប់ខ្ញុំថា " ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ម៉ាក់ និង ខ្ញុំអាចចេញពីពន្ធនាគារ ហើយយើងមិនត្រឡប់មកទីនេះវិញជាដាច់ខាត ដូច្នេះ យើងអាចរស់នៅជាមួយគ្នាឯខាងក្រៅជារៀងរហូត " ។

ខ្ញុំមិនចង់ឱ្យ ម៉ាលី រស់នៅជាមួយខ្ញុំក្នុងពន្ធនាគារនេះរហូតដល់ខ្ញុំផុតការកំណត់ទោសទេ ។ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ភ័យខ្លាចណាស់ ពេលដែលនាងរស់នៅទីនេះជាមួយខ្ញុំ ខ្ញុំបារម្ភខ្លាចក្រែងមានបញ្ហាអាក្រក់ណាមួយកើតឡើងចំពោះនាង ។ ខ្ញុំក៏ព្រួយបារម្ភខ្លាចនាងគ្មានអនាគតល្អ ដោយសារនាងមិនបានរៀនសូត្រ និងខ្លាចក្រែងនាងមិនបានចេញពីពន្ធនាគារទៀតផង ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសប្បាយណាស់ដែលនាងបានរស់នៅកន្លែងស្អាតបាត មានបាយញ៉ាំគ្រប់គ្រាន់ មានពេលទៅរៀន ហើយអាចមកលេងខ្ញុំជារៀងរាល់ខែ ។

កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយរបស់ពួកគេ ក៏ត្រូវចាត់ទុកថាដូចជាទណ្ឌិតដែរ ។ កុមារទាំងនោះពុំអាចចេញចូលពន្ធនាគារបានតាមចិត្តទេ ហើយក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចេញពីបន្ទប់ឃុំឃាំងតែឯកឯង ដោយគ្មានម្តាយចេញជាមួយក្នុងពេលត្រូវចេញក្រៅហាត់ប្រាណឡើយ ។

យោងតាមច្បាប់កម្ពុជា[៨] ចែងថា កុមារអាចរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយរហូតដល់អាយុ ៦ ឆ្នាំ ។ ហេតុនេះហើយបានជាទារក ឬ កុមារតូចជាច្រើនដែលមករស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយឪពុកម្តាយដល់ពេលអាយុ ៦ ត្រូវគេបង្ខំឱ្យចាកចេញ ។

តាមការអនុវត្តជាក់ស្តែង លីកាដូ បានសង្កេតឃើញថា មានកុមារមួយចំនួនត្រូវនៅជាមួយម្តាយរហូតដល់អាយុ ១៣ ក៏មានដែរ ដោយនេះវាជាករណីលើកលែង ហើយបញ្ហានេះ គឺអាស្រ័យលើការសម្រេចចិត្តរបស់ប្រធានពន្ធនាគារតែម្នាក់គត់ ។ ជាទូទៅ នៅពេលដែលកុមារណាម្នាក់មានអាយុគ្រប់ ៦ ឆ្នាំហើយ មន្ត្រីពន្ធនាគារច្រើនតែជម្រុញម្តាយកុមារឱ្យរកកន្លែងដើម្បីកូនរស់នៅ នេះគឺជាការលំបាកមួយចំពោះនារីដែលស្ថិតក្នុងការឃុំឃាំងដែលពុំមានឱកាសទាក់ទងមកខាងក្រៅបាន ។ ហេតុនេះករណីភាគច្រើន កុមារត្រូវបន្តរស់នៅជាមួយម្តាយ ពីព្រោះពុំមានកន្លែងណាដែលគេអាចទៅរស់នៅបាន ។ ក្នុងករណីនេះ លីកាដូ និង អង្គការដៃគូនានា តែងតែព្យាយាមជួយម្តាយ និង កូនក្នុងការស្វែងរកកន្លែងឱ្យកូនរស់នៅក្នុងបរិយាកាសមួយប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និង ធានារក្សាទំនាក់ទំនងរវាងម្តាយ និង កូនជាប្រចាំ ។

អំពើហិង្សាពីសំណាក់មន្ត្រីពន្ធនាគារ

ខ្ញុំមិនដែលរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សាពីសំណាក់មន្ត្រីពន្ធនាគារទេ ដោយខ្ញុំមិនដែលធ្វើអ្វីខុស ខ្ញុំគិតថា ខ្ញុំត្រូវតែធ្វើអ្វីៗដែលខ្ញុំត្រូវធ្វើ ដើម្បីជៀសឱ្យផុតពីការដាក់ទណ្ឌកម្មនានា ។ ប៉ុន្តែ កូនខ្ញុំឧស្សាហ៍ទទួលអំពើហិង្សាពីសំណាក់ឆ្មាំពន្ធនាគារ ។ ពួកឆ្មាំពន្ធនាគារធ្លាប់វាយកូនខ្ញុំ ។ កូនខ្ញុំរត់លេងជាមួយកុមារផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងពន្ធនាគារ ហើយពួកឆ្មាំគិតថា ជាការរំខានដល់ពួកគេ ទើបគេវាយកូនខ្ញុំ ។ គេវាយនាងញឹកញាប់ណាស់ ហើយពេលគេវាយម្តងៗ ខ្ញុំភ័យខ្លាចថា មានបញ្ហាអ្វីអាក្រក់កើតឡើងចំពោះនាង ហើយខ្ញុំក៏ស្រែកយំ ។ ខ្ញុំខឹងពួកឆ្មាំទាំងនោះខ្លាំងណាស់ ពេលគេវាយធ្វើបាបកូនខ្ញុំម្តងៗ ។

មានអំពើហិង្សាជាច្រើនដែលពួកឆ្មាំពន្ធនាគារបានប្រព្រឹត្តនៅទីនេះ ។ កាលពីពីរបីសប្តាហ៍មុន មាននារីពីរនាក់បានវាយតប់គ្នា ។ នារីម្នាក់បានជួយឃាត់កុំឱ្យវាយតប់គ្នា ប៉ុន្តែពេលដែលឆ្មាំចូលមកដល់ គេក៏បានវាយនារីនោះដោយដំបងរហូតដល់បាក់ដៃគាត់ ។ ក្រោយពីបាក់ដៃ ពេទ្យពន្ធនាគារបានឱ្យគាត់លេបតែថ្នាំប៉ារ៉ាសេតាមុលប៉ុណ្ណោះ គ្មានថ្នាំអ្វីក្រៅពីនេះទេ ។

កូនខ្ញុំក៏ធ្លាប់បានឃើញពួកឆ្មាំវាយទណ្ឌិតជាញឹកញាប់ដែរ ។ នាងបានឃើញពួកឆ្មាំវាយទណ្ឌិតបុរសៗ

---

[៨] កុមារក្រោមអាយុ ៦ ឆ្នាំ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយឪពុកម្តាយដែលជាប់ឃុំ ក្នុងករណីដែលគិតថា នេះគឺជាវិធីដ៏ល្អសម្រាប់ឧត្តមប្រយោជន៍កុមារ ។ នីតិវិធីពន្ធនាគារលេខ ៣៤ ចែងពី "នារីមានផ្ទៃពោះ និង កុមារក្នុងពន្ធនាគារ" - មាត្រា ៣.២ ។

ជាញឹកញាប់ដោយប្រើខ្សែក្រវាត់ និងដំបងនៅខាងក្រៅបន្ទប់ក្នុងទីធ្លាពន្ធនាគារ ។

ពួកឆ្មាំស្រវឹងស្រាញឹកញាប់ណាស់ ហើយពេលគេស្រវឹងម្ដងៗ គេច្រើនតែវាយទណ្ឌិតបុរសៗ ហើយកូនខ្ញុំបានឃើញការវាយដំនេះញឹកញាប់ណាស់។ ពេលស្រវឹង គេច្រើនតែប្រើទណ្ឌិតឱ្យធ្វើសរសៃឱ្យ ហើយពេលដែលទណ្ឌិតនឿយហត់ខ្ជិលធ្វើសរសៃហើយចង់ឈប់ ពេលនោះឆ្មាំក៏វាយបង្ខំឱ្យធ្វើបន្តទៀត។

កូនខ្ញុំ និង ខ្ញុំក៏ធ្លាប់បានឃើញឆ្មាំវាយដំនារីទណ្ឌិតដែរ។ ប្រសិនបើយើងមានការងារត្រូវធ្វើច្រើនដូចជាដាំស្ល ឬ បោកគក់ ឆ្មាំច្រើនតែវាយទណ្ឌិតនារី ប្រសិនបើពួកគេគិតថា នារីទាំងនោះពុំខំប្រឹងធ្វើការទេ ដើម្បីគំរាមពួកយើងឱ្យខំប្រឹងធ្វើការឱ្យលឿនជាងមុន។

ខ្ញុំមិនបានដឹងថា មាននារីណាម្នាក់ត្រូវបានពួកឆ្មាំពន្ធនាគាររំលោភសេពសន្ថវៈ ឬរំលោភបំពានផ្លូវភេទទេ ខ្ញុំពុំដែលបានឮបញ្ហានេះកើតឡើងក្នុងពន្ធនាគារទេ ។

អំពើហិង្សាមកលើទណ្ឌិតនារីពីសំណាក់មន្ត្រីពន្ធនាគារ មិនត្រូវបានរាយការណ៍ជាប់លាប់ឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវលីកាដូទេ ទោះបីជាបញ្ហានេះត្រូវបានសង្ស័យថា ទណ្ឌិតអាចរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សា (រួមមានរំលោភបំពានផ្លូវភេទ) និងទារុណកម្មជាដើម។ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ អ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារលីកាដូ បានរាយការណ៍នូវការចោទប្រកាន់ចំនួន ២៩ (បុរស ២៦ នាក់ និង នារី ៣ នាក់) ទាក់ទងនឹងអំពើទារុណកម្ម និងការធ្វើទុក្ខទោសផ្សេងទៀតនៅក្នុងពន្ធនាគារ យោងតាមការសម្ភាសន៍ជាមួយទណ្ឌិត ។

ការធ្វើទុក្ខទោសដល់ទណ្ឌិតក្នុងពន្ធនាគារទំនងជាមិនត្រូវបានរាយការណ៍មកទេ ពីព្រោះទណ្ឌិតភ័យខ្លាចក្នុងការនិយាយអំពីបញ្ហានេះ។ ការសម្ភាសន៍រវាងទណ្ឌិត និង អ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារលីកាដូ ច្រើនតែធ្វើឡើងក្រោមការឃ្លាំមើលយ៉ាងជិតដល់ពីសំណាកមន្ត្រីពន្ធនាគារ ដូច្នេះបញ្ហានេះ វាជាការលំបាកដល់ទណ្ឌិតក្នុងការផ្ដល់ព័ត៌មានអំពីអំពើហិង្សាជាចំហរណាស់ ។

របាយការណ៍ចុងក្រោយបំផុតស្ដីពីអំពើរំលោភសេពសន្ថវៈមកលើទណ្ឌិតនារីម្នាក់គឺនៅឆ្នាំ១៩៩៦។ ករណីធ្ងន់ធ្ងរនេះ កើតឡើងក្នុងពន្ធនាគារខេត្តកោះកុង ដែលបានប្រព្រឹត្តដោយទណ្ឌិតដូចគ្នា មន្ត្រីពន្ធនាគារ និងនាយកពន្ធនាគារ អស់មួយរយៈពេល។ នាយកពន្ធនាគារត្រូវបាត់បង់តួនាទី ប៉ុន្តែពុំបានទទួលទោសទេ ដោយសារតែមាន

អ្នកការពារគាត់។[៥] ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ពុំមានករណីណាមួយបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីករណីរំលោភសេពសន្ថវៈ ឬ រំលោភបំពានផ្លូវភេទនៅក្នុងពន្ធនាគារទេ ប៉ុន្តែនៅតែមានការចោទប្រកាន់ដោយគ្មានភស្តុតាងថា មានការរំលោភសេពសន្ថវៈដោយមន្ត្រីពន្ធនាគារ។

នារីមួយចំនួនមានផ្ទៃពោះក្នុងពេលជាប់ពន្ធនាគារ ។ ប្រហែលជាករណីខ្លះក្នុងចំណោមករណីទាំងនេះ ការរួមភេទប្រព្រឹត្តទៅដោយមានការព្រមព្រៀងគ្នា ប៉ុន្តែ លីកាដូសង្ស័យថា មាននារីមួយចំនួនអាចត្រូវបានគេរំលោភ-សេពសន្ថវៈ ឬ ត្រូវបានគេបង្ខំ ឬ ទាក់ទាញទឹកចិត្តឱ្យព្រមរួមភេទ ដើម្បីទទួលផលប្រយោជន៍ពីមន្ត្រីពន្ធនាគារ។

អំពើហិង្សាលើកុមារ គឺមិនអាចទទួលយកបានឡើយ ហើយថែមទាំងជាការរំលោភលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារទៀតផង។ គ្មានកាលៈទេសៈណាមួយដែលមន្ត្រីពន្ធនាគារអាចប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាលើកុមារបានទេ ជាពិសេសកុមារទាំងឡាយដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ ដែលសន្មតថាស្ថិតក្រោម "ការថែទាំ" របស់ពន្ធនាគារ ។

ការបានឃើញផ្ទាល់ និងបទពិសោធន៍ទទួលរងអំពើហិង្សារបស់កុមារជាប្រចាំបែបនេះ គឺជាគ្រោះថ្នាក់ដល់ការធំលូតលាស់របស់កុមារ ។

អំពើហិង្សាពីសំណាក់ទណ្ឌិតដូចគ្នា

ពេលខ្លះ នារីមួយចំនួននៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងជាមួយមានការខឹងជាមួយកូនខ្ញុំ ព្រោះនាងចូលចិត្តនិយាយឡូឡាច្រើន ហើយពួកស្ត្រីទាំងនោះត្រូវការភាពស្ងៀមស្ងាត់ ប៉ុន្តែពួកគេពុំធ្លាប់មាននរណាវាយកូនខ្ញុំទេ ហើយក៏ពុំដែលមាននរណាម្នាក់វាយខ្ញុំដែរ ដោយខ្ញុំតែងតែព្យាយាមកុំឱ្យមានបញ្ហាកើតឡើង ។

អំពើហិង្សាកើតឡើងរវាងទណ្ឌិតដូចគ្នា គឺជាបញ្ហាកើតឡើងជាធម្មតាបំផុតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយសារស្ថានភាពចង្អៀតខ្លាំងក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង ការដណ្តើមអំណាច ការច្រណែនគ្នា ការដណ្តើមម្ហូបអាហារ សម្ភារៈ និង បញ្ហាផ្សេងៗជាដើម។

កន្លងមកក៏មានសេចក្តីរាយការណ៍ថា ទណ្ឌិតធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាមកលើកុមារដែលរស់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងពន្ធនាគារដែរ ។

[៥] របាយការណ៍លីកាដូ: ពន្ធនាគារកម្ពុជា ១៩៩៧ ទំ. ១២។

ការប្រព្រឹត្តិរបស់មន្ត្រីពន្ធនាគារចំពោះកូនខ្ញុំ និង ភ្ញៀវនានា

លោកនាយកពន្ធនាគារ និង ឆ្មាំទាំងអស់មិនចង់ឱ្យកូនខ្ញុំរស់នៅជាមួយខ្ញុំក្នុងពន្ធនាគារទេ ។ គេតែងតែប្រាប់ខ្ញុំជាប្រចាំថា ម៉ាលីមិនគួររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយខ្ញុំទេ ហើយនិយាយបន្ថែមថា ខ្ញុំគួរតែរកអង្គការណាមួយឱ្យជួយថែរក្សានាងទៅ ។

ឥឡូវនេះ កូនខ្ញុំបានចេញផុតពីពន្ធនាគារ ហើយកំពុងរស់នៅក្នុងផ្ទះថ្មីមួយ ហើយនាងបានមកលេងខ្ញុំ ។ នាងបានមកលេងពីរបីដងដែរ ប៉ុន្តែពួកឆ្មាំមិនឱ្យនាងចូលមកលេងខ្ញុំទេ ពីព្រោះនាងពុំមានប្រាក់កាសបង់ឱ្យពួកគេ ។ តើនាងត្រូវធ្វើយ៉ាងម៉េច ដើម្បីឱ្យមានប្រាក់កាសបាន បើនាងនៅវ័យក្មេងបែបនេះ ។

ឥឡូវនេះ យើងអាចឃើញពួកទណ្ឌិតមួយចំនួន ត្រឡប់មកពីជួបបងប្អូនរបស់គេវិញហើយ ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា បងប្អូន ឬ សាច់ញាតិរបស់ពួកគេប្រាកដជាបង់ប្រាក់កាសច្រើនហើយ ទើបបានការអនុញ្ញាតចូលមកសួរសុខទុក្ខ ។ ពេលនេះអ្នកអាចឃើញ ពួកគេបានម្ហូបអាហារយ៉ាងច្រើនដែលបងប្អូនគេយកមកផ្ញើ ហើយអ្នកអាចមើលឃើញពួកឆ្មាំពន្ធនាគារកំពុងតែដកហូតយកម្ហូបអាហារទាំងនោះ មើលហ្ន៎! គេកំពុងពិនិត្យមើលក្នុងថង់របស់ពួកទណ្ឌិត ហើយគេដកយកសំភារៈមួយផ្នែកធំ ។ គាត់ទុកឱ្យទណ្ឌិតដែលជាម្ចាស់ម្ហូបអាហារនោះតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្ញុំជឿជាក់ថា ម្ដាយរបស់ទណ្ឌិតនោះ ពុំបានដឹងរឿងនេះទេ ហើយឆ្មាំពន្ធនាគារនោះកំពុងសើចកំប្លែងលេងបែបជាធម្មតារបស់គេទៅហើយ ពីព្រោះនៅទីនេះ បញ្ហាបែបនេះវាកើតឡើងគ្រប់ពេលទាំងអស់ ។

ពួកឆ្មាំពន្ធនាគារ មិនដែលដកហូតយកចំណីអាហារដែលជាអំណោយរបស់ខ្ញុំ ឬ កូនខ្ញុំទេ ប៉ុន្តែបញ្ហានេះខ្ញុំគិតថា ពីព្រោះគេដឹងថា មានអង្គការតាមឃ្លាំមើលពួកគេយ៉ាងដិតដល់ ។

ដើម្បីឱ្យក្រុមគ្រួសារបានចូលសួរសុខទុក្ខទណ្ឌិតក្នុងពន្ធនាគារ ពួកគេត្រូវចំណាយថវិកាឱ្យមន្ត្រីពន្ធនាគារ ។ សំណូកនេះអាចមានចាប់ពី ២000 រៀល (0.៥0ដុល្លារ) រហូតដល់រាប់រយដុល្លារ អាស្រ័យទៅតាមមន្ត្រីពន្ធនាគារនីមួយៗ និង មើលទៅថាគ្រួសារនោះធូរធា ឬ ខ្វះខាត ។

គ្រួសារ និង ភ្ញៀវត្រូវបានគេបដិសេធមិនឱ្យចូលជួបមនុស្សជាទីស្រឡាញ់របស់គេទេ ប្រសិនបើពុំមានលទ្ធភាពបង់ឱ្យមន្ត្រីពន្ធនាគារទេ ។

ជាញឹកញាប់ ទោះបីជាការសូកប៉ាន់ក្តី ក៏ការសាកសួរសុខទុក្ខនោះត្រូវបានមន្ត្រីពន្ធនាគារឃ្លាំមើល ហេតុនេះ

ទណ្ឌិតអាចមានការភ័យខ្លាច មិនហ៊ានប្រាប់បងប្អូនអំពីស្ថានភាពពិតប្រាកដនៅក្នុងពន្ធនាគារទេ ។ មន្ត្រីពន្ធនាគារតែងតែដកហូតយកចំណីអាហារ សម្ភារៈអនាម័យភាគច្រើន ដែលបងប្អូនបានយកមកផ្ញើ។ ក្រុមគ្រួសារពួកគេ មិនដែលដឹងអំពីរឿងទាំងនេះទេ ហើយនៅតែបន្តនាំយករបស់របរទាំងនោះ ទៅកាន់ពន្ធនាគារដដែល ។

រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយ ម៉ាលី : ចំណុចល្អ និង អាក្រក់

ពួកទណ្ឌិតភាគច្រើនចូលចិត្តកូនខ្ញុំ ដោយនាងជាកុមារីឆ្លាត ហើយចេះនិយាយលេង និង គួរសមជាមួយទណ្ឌិតផ្សេងៗទៀត ។ នាងជាកុមារីសុភាពរាបសារ ។

ចំណុចល្អបំផុតដែលម៉ាលីរស់នៅជាមួយខ្ញុំក្នុងពន្ធនាគារមានដូចជា បើខ្ញុំអាចរស់នៅជាមួយនាងរយៈពេលពីរបីឆ្នាំទៀត នោះខ្ញុំអាចធ្វើជាម្តាយ និងមើលថែទាំនាងអស់ពីលទ្ធភាពដែលខ្ញុំអាចធ្វើទៅបាន ។ ហើយខ្ញុំក៏សប្បាយចិត្តដែរ ដែលនាងអាចរៀនសូត្រភាសាខ្មែរបានខ្លះៗពីទណ្ឌិតដទៃៗទៀត ។

ចំណែកឯចំណុចអាក្រក់ដែលម៉ាលីរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយខ្ញុំវិញ គឺមានដូចជា នៅទីនេះគេប្រព្រឹត្តចំពោះនាងដូចជាទណ្ឌិតម្នាក់ដែរ ។ នាងតែងតែជាប់នៅខាងក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង ហើយគ្មានសេរីភាពទេ ។ នាងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលេងដូចកុមារជាប្រក្រតីទេ ហើយខ្ញុំយល់ថា នាងពុំមានឱកាស ដើម្បីទទួលបានអនាគតល្អឡើយ ។

កាលពីមុន លីកាដូធ្លាប់បានធ្វើការស្រាវជ្រាវ[១០] បង្ហាញឱ្យឃើញថា ដោយមានការគាំទ្រ ម្តាយ និង កុមារអាចបន្តទំនាក់ទំនងយ៉ាងល្អ ខណៈពេលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ហើយការបន្តទំនាក់ទំនងនេះ គឺផ្តល់ផលប្រយោជន៍ព្រមទាំងសារៈសំខាន់សម្រាប់សុខមាលភាពរបស់ម្តាយ និង កូន ។ ជារឿយៗ ទំនាក់ទំនងរវាងម្តាយ និង កូនកាន់តែល្អឡើង ដោយម្តាយមានពេលទំនេរច្រើនពុំមានកូនផ្សេងទៀត ឬ កាតព្វកិច្ចខាងក្រៅណាមួយមករំខានពីការថែទាំ

[១០] កុមារក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ (ជែន ម៉ាគិន- របាយការណ៍ផ្ទៃក្នុងលីកាដូ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៥) និង ការវាយតម្លៃគម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ ដោយមេហ្គាន់ វីឆាដសុន — របាយការណ៍ផ្ទៃក្នុងលីកាដូ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៥) ។

កូនឡើយ។ ការរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារអាចជួយឱ្យចំណងទំនាក់ទំនងរវាងម្តាយ និង កូនកាន់តែរឹងមាំថែមទៀត និងបង្កឱ្យមានភាពជិតស្និទ្ធកាន់តែខ្លាំងឡើងថែមទៀត។

ទោះបីជាមានអត្ថប្រយោជន៍ពិតប្រាកដ ចំពោះការអនុញ្ញាតឱ្យកុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយក៏ដោយ ការពិតកុមារតូចៗដែលរស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារនៅតែប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ និង ភាពតានតឹងដែលអាចប៉ះពាល់ដល់សុខភាព និង ការលូតលាស់ ។ ប្រសិនបើមានការកែលំអស្ថានភាពពន្ធនាគារ និង មានការគាំទ្របន្ថែម នោះផលវិបាកបណ្តាលមកពីបញ្ហានេះ អាចនឹងត្រូវបានកាត់បន្ថយជាអប្បបរមា ។

សម្តីចុងក្រោយរបស់ លីណា

ពេលខ្លះ ដូចជាករណីខ្ញុំជាដើម គឺចាំបាច់ណាស់ចំពោះម្តាយក្នុងការនាំយកកូនៗ មករស់នៅជាមួយខ្លួនក្នុងពន្ធនាគារ ។ ខ្ញុំគិតថា រដ្ឋាភិបាល និង អង្គការមូលនិធិមួយចំនួន ត្រូវផ្តល់ថវិកាសម្រាប់ម្ហូបអាហារ សម្លៀកបំពាក់ ការថែទាំផ្នែកសុខភាព និង ការអប់រំដល់ទណ្ឌិតថែមទៀត។ ប៉ុន្តែខ្ញុំគិតថា នៅទីណាដែលមានកុមារ រដ្ឋាភិបាល និង អង្គការមូលនិធិទាំងឡាយ ត្រូវកសាងកន្លែងសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមារទាំងឡាយរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ កសាងសាលាដែលកុមារអាចរៀនសូត្របាន ព្រមទាំងផ្តល់ម្ហូបអាហារបន្ថែមដល់កុមារ។ ការរៀបចំបែបនេះ នោះនឹងលែងមានកុមារណាម្នាក់ស្រែកឃ្លាន ដោយសារស្រែកឃ្លានចំណីអាហាររៀងរាល់យប់ទៀតហើយ ។

៣. ជីវិតរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារៈ រឿងរបស់កុមារីម្នាក់

រឿងរបស់ម៉ាលី

ការទៅពន្ធនាគារ

ខ្ញុំឈ្មោះ ម៉ាលី ខ្ញុំធ្លាប់រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្ដាយខ្ញុំ ។ ខ្ញុំរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារអស់រយៈពេលពីរបីឆ្នាំ ពីព្រោះពេលដែលខ្ញុំទៅដល់ពន្ធនាគារមុនដំបូង ខ្ញុំនៅតូចនៅឡើយ ។ ខ្ញុំពុំបានដឹងថា ហេតុអ្វីបានជាម្ដាយខ្ញុំ ត្រូវទៅពន្ធនាគារទេ ប៉ុន្តែគាត់ប្រាប់ខ្ញុំថា គាត់ត្រូវតែយកខ្ញុំទៅជាមួយ ព្រោះគាត់ជាម្ដាយខ្ញុំ ហើយគាត់មានភារៈថែរក្សាខ្ញុំ ។

ការរស់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង

ខ្ញុំរស់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងជាមួយម្ដាយខ្ញុំ និងនារីជាច្រើននាក់ទៀត ហើយមានតែខ្ញុំម្នាក់គត់ជាកុមារនៅក្នុងបន្ទប់នោះ ។ មានកុមារផ្សេងទៀតរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារដែរ ប៉ុន្តែនៅកន្លែងផ្សេង ហើយពួកគេខ្លះគឺជាមិត្តភ័ក្ដរបស់ខ្ញុំ ។ តាមពិតទៅ ខ្ញុំមិនចូលចិត្តរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារទេ ។ ខ្ញុំពិបាកគេងណាស់នៅក្នុងនោះ កំរាលឥដ្ឋមិនស្អាត ហើយចង្អៀតជាខ្លាំង ហើយម្ដាយខ្ញុំមិនឱ្យខ្ញុំគេងនៅលើឥដ្ឋផ្ទាល់ទេ ។ រៀងរាល់យប់ មុនពេលខ្ញុំចូលគេង ម្ដាយខ្ញុំយកធុងទទេមួយចំនួន ដូចជាធុងទឹកធំៗគ្មានទឹកជាដើម ដាក់តម្រៀបគ្នាឱ្យខ្ញុំគេងពីលើធុងទាំងនោះ ខ្ញុំគេងអត់ស្រួលទេ ។ ខ្ញុំមិនដឹងថា កុមារផ្សេងទៀតក្នុងពន្ធនាគារគេងបែបនេះដែរឬអត់ទេ ពីព្រោះមានតែខ្ញុំម្នាក់គត់ជាកុមាររស់នៅក្នុងបន្ទប់នោះ ។

ទឹក និង ចំណីអាហារ

រៀងរាល់ថ្ងៃ ខ្ញុំឃ្លានបាយខ្លាំងណាស់ អ្នកធ្វើការក្នុងពន្ធនាគារនោះ ឱ្យបាយខ្ញុំញ៉ាំតែពីរចានទេក្នុងមួយថ្ងៃ ជួនកាលសម្លមានទឹកច្រើន រាវៗនៅក្នុងបាយនោះ និង មានបន្លែតិចតួចតែប៉ុណ្ណោះ ដែលខ្ញុំត្រូវញ៉ាំចែករំលែកជាមួយម្ដាយខ្ញុំ ។ ប៉ុន្តែមានពេលខ្លះ ខ្ញុំក៏បានចំណីអាហារលើសពីនេះដែរ ខ្ញុំមិនដឹងថា អ្នកណាឱ្យចំណីអាហារទាំងនោះទេ ប៉ុន្តែម្ដាយខ្ញុំ និង ខ្ញុំបានចំណីអាហារបែបនេះ និង អ្វីៗផ្សេងទៀតច្រើនដែរ ។ ពេលខ្លះ ខ្ញុំបានឃើញអ្នកធ្វើការក្នុងពន្ធនាគារយកចំណីអាហារពីអ្នកដទៃ ប៉ុន្តែចំណែកខ្ញុំវិញ គេមិនដែលយករបស់ខ្ញុំទេ ខ្ញុំកាន់វាយ៉ាងជាប់ ហើយឱ្យទៅម្ដាយខ្ញុំទុក ។ ម្ដាយខ្ញុំអត់មានលុយទេ ដូច្នេះហើយគាត់មិនដែលទិញទឹកឱ្យខ្ញុំញ៉ាំទេ ខ្ញុំត្រូវតែញ៉ាំ

ទឹកកខ្វក់នោះ ហើយរាល់ពេលខ្ញុំញ៉ាំវាទៅ វាធ្វើឱ្យខ្ញុំក្អក ហើយឈឺទៀតផង ។

រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយខ្ញុំ

រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារលំបាកណាស់សម្រាប់ខ្ញុំ ជាពិសេសនៅពេលដែលខ្ញុំធំឡើង ។ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ព្រួយយ៉ាងខ្លាំង ពីព្រោះខ្ញុំមិនអាចចេញទៅក្រៅបានទេ ពេលណាខ្ញុំចង់ចេញ ហើយគេចាក់សោជាប់ឱ្យខ្ញុំនៅក្នុងបន្ទប់ជាមួយម្តាយរបស់ខ្ញុំ និង នារីផ្សេងទៀតជាច្រើន ។

ខ្ញុំមិនចូលចិត្តការរស់នៅបែបនេះសោះ ដោយខ្ញុំមិនដែលបានបាយញ៉ាំគ្រប់គ្រាន់ទេ ហើយក៏មិនដែលមានសាប៊ូដុសសំអាតខ្លួនដែរ ។ ខ្ញុំមានខោអាវតែពីរកំប្លេតែប៉ុណ្ណោះ ហើយម្តាយខ្ញុំតែងតែបោកគក់ឱ្យខ្ញុំ ហើយគ្មានសាប៊ូបោកគក់ទេ ។

អំពើហិង្សាពីសំណាក់មន្ត្រីពន្ធនាគារ

ពេលខ្លះខ្ញុំភ័យយ៉ាងខ្លាំង ជាពិសេសពេលដែលខ្ញុំឃើញអ្នកធ្វើការក្នុងពន្ធនាគារវាយពួកទណ្ឌិត ។ ខ្ញុំបានឃើញអ្នកធ្វើការក្នុងពន្ធនាគារនោះ យកកាំបិតកាត់សាច់ពួកទណ្ឌិតជាការដាក់ទណ្ឌកម្ម ពីព្រោះខ្ញុំគិតថា ទណ្ឌិតទាំងនោះបានវាយតប់គ្នាឯង ហើយខ្ញុំក៏ធ្លាប់ឃើញអ្នកធ្វើការនោះ ដោះខ្សែក្រវាត់ វាយទណ្ឌិតដែរ ។ ខ្ញុំបានឃើញឈាមច្រើនហូរចេញពីខ្លួនពួកទណ្ឌិត ខ្ញុំស្គាល់កុមារជាច្រើន ដែលធ្លាប់បានឃើញទង្វើបែបនេះដូចខ្ញុំដែរ ។ នៅពេលដែលមានរឿងបែបនេះកើតឡើង ម្តាយខ្ញុំ និង មនុស្សដទៃទៀតបោកខ្លួនទៅដី ស្រែកយំ ហើយទាំងអស់គ្នាខឹងពួកឆ្មាំពន្ធនាគារយ៉ាងខ្លាំង ។

ខ្ញុំមិនដែលឃើញឆ្មាំពន្ធនាគារវាយអ្នកម្តាយខ្ញុំ ឬ នារីផ្សេងៗដែលនៅជាមួយខ្ញុំ ដូចដែលខ្ញុំធ្លាប់បានឃើញគេវាយអ្នកដទៃទេ ហើយពួកគេក៏មិនដែលវាយកុមារៗដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារដូចនោះដែរ ។

ការចេញពីពន្ធនាគារ

ខ្ញុំមិនចាំថា ខ្ញុំបានរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារអស់រយៈពេលប៉ុន្មានទេ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថា ខ្ញុំបានរស់នៅអស់រយៈពេលដ៏យូរ ។ បន្ទាប់ពីបានរស់នៅអស់មួយរយៈ ខ្ញុំកាន់តែធំ ហើយពួកអ្នកធ្វើការក្នុងពន្ធនាគារតែងតែនិយាយប្រាប់ម្តាយខ្ញុំថា ឈប់ឱ្យខ្ញុំរស់នៅទីនោះទៀតទៅ រកកន្លែងណារស់នៅផ្សេងពីនេះ ប៉ុន្តែ ម្តាយខ្ញុំចេះតែនិយាយប្រាប់ពួកគេវិញថា នៅខាងក្រៅពន្ធនាគារ គ្មាននរណាជួយមើលថែទាំខ្ញុំទេ ។ ហើយខ្ញុំក៏មិនចង់ចេញទៅណាឆ្ងាយពីម្តាយខ្ញុំដែរ ។

ថ្ងៃមួយ មានគេប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្ញុំត្រូវតែលាម្ដាយខ្ញុំ ទៅរស់នៅកន្លែងណាផ្សេងឆ្ងាយហើយ ។ គេអត់ប្រាប់ខ្ញុំថា ទៅនៅកន្លែងណាទេ ប៉ុន្តែគេសន្យាជាមួយខ្ញុំថា ខ្ញុំអាចមកលេងម្ដាយខ្ញុំបានម្ដងម្កាល ។

សម្ដីចុងក្រោយរបស់ម៉ាលី

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំរស់នៅក្នុងផ្ទះថ្មី ហើយខ្ញុំសប្បាយចិត្តណាស់ ដែលខ្ញុំមិនរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារតទៅទៀត ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំនឹកម្ដាយខ្ញុំណាស់ ហើយពេលខ្ញុំទៅលេងកាលមុន គាត់យំឱបខ្ញុំ គាត់ថានឹកខ្ញុំខ្លាំងណាស់ ហើយអញ្ចឹងខ្ញុំក៏យំខ្សឹកខ្សួលក្នុងចិត្តដែរ ។

ឥឡូវនេះខ្ញុំបានទៅសាលារៀន ខ្ញុំមានមិត្តភ័ក្តថ្មីៗថែមទៀត ហើយមានបាយញ៉ាំគ្រប់គ្រាន់ ។ ខ្ញុំនឹកម្ដាយ និង មិត្តភ័ក្តខ្ញុំនៅក្នុងពន្ធនាគារដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំសប្បាយចិត្តខ្លាំងណាស់ដែលខ្ញុំមិនបានរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារដូចមុនទៀត ។

អំពើហិង្សាក្នុងពន្ធនាគារ

វាជាបញ្ហាមួយមិនអាចទទួលយកបានទេ ដែលកុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារបានទទួលអំពើហិង្សា ហើយក្នុងករណីខ្លះ ពួកគេបានឃើញការធ្វើទារុណកម្មលើទណ្ឌិតផ្សេងទៀត ។

សុវត្ថិភាព និង សុខមាលភាពរបស់កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារត្រូវតែរក្សាឱ្យបាន ហើយគួរផ្ដល់ឱ្យមានបរិយាកាសសុខសាន្តដល់កុមារទាំងឡាយដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ។

គំរប់អាយុដែលមិនអាចរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ

កុមារជាច្រើនឈានដល់គំរប់អាយុ ដែលមិនអាចអនុញ្ញាតឱ្យរស់នៅក្នុងប្រព័ន្ធពន្ធនាគារបានទៀតឡើយ ក្នុងពេលដែលកំពុងរង់ចាំម្ដាយរបស់គេជាប់ឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ដើម្បីរង់ចាំការកាត់ក្ដី ឬ កំពុងបម្រើទោសក្នុងពន្ធនាគារ ។

ករណីខ្លះ កុមារអាចរកកន្លែងរស់នៅបានជាមួយសាច់ញាតិ គ្រួសារមិត្តភក្តិ ឬ អ្នកជិតខាងក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ ។

ករណីផ្សេងទៀត ការថែរក្សាកុមារជាអចិន្ត្រៃយ៍ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស ក្នុងករណីដែលមានម្ដាយត្រូវជាប់ឃុំឃាំងរហូតដល់កុមារមានអាយុ១៨ ឆ្នាំ ។

ចំណែក លីកាដូ បានព្យាយាមធ្វើការយកចិត្តទុកដាក់តាមដានកុមារដែលបានចាកចេញពីពន្ធនាគារ ជួនកាលជួយផ្ដល់ថវិកា ម្ហូបអាហារ និង ជួយដល់ការអប់រំ ព្រមទាំងជម្រុញឱ្យមានការទំនាក់ទំនងជាប្រចាំរវាង ម្ដាយ និង កុមារជាកូន ។ បញ្ហានេះ ជួនកាលលំបាកក្នុងការតាមរកកុមារ ដោយកុមារពេលធំទៅ ផ្លាស់ប្ដូរទីកន្លែងរស់នៅ និង ទៅស្នាក់នៅកន្លែងផ្សេងៗទៀតជាដើម ។

នៅទីណាដែលលីកាដូបានចូលរួមជាមួយការចាកចេញរបស់កុមារពីពន្ធនាគារ គេតែងតែធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងមួយរវាងពន្ធនាគារ ម្ដាយ អ្នកថែទាំកុមារថ្មី និង លីកាដូ ដើម្បីធានាឱ្យមានសុវត្ថិភាពដល់កុមារ និង រក្សាឱ្យមានការទាក់ទងជាប្រចាំរវាងម្ដាយ និង កូន ។

□□□

៤. គម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និងនារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ

គម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគាររបស់លីកាដូ ចាប់ផ្តើមឡើងក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ដើម្បីប្រមែប្រមូល និង សម្របសម្រួលសម្ភារៈ និង ថវិកាជំនួយដល់កុមារ ម្តាយរបស់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៣មក លីកាដូបានជួយកុមារ និង ឪពុកម្តាយកុមារចំនួនជាង ១១០ នាក់ នូវជំនួយម្ហូបអាហារ សម្ភារៈ សេវាពេទ្យ និង សម្ភារៈជាទំនិញផ្សេងៗទៀតជាប្រចាំ។ ក្រោមការជួយជ្រោមជ្រែងពីអង្គការដៃគូ និងសប្បុរសជននានាទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស កុមារ និង នារីទាំងនេះបានទទួលការជួយឧបត្ថម្ភយ៉ាងសមល្មម។ បើគិតត្រឹមថ្ងៃចេញផ្សាយរបាយការណ៍នេះ ក្នុងខែមិនា ឆ្នាំ២០០៨ គ្រប់កុមារទាំងអស់ ដែលរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ និង គ្រប់នារីមានផ្ទៃពោះរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ដែលឃ្លាំមើលដោយអង្គការលីកាដូ ទទួលបានការឧបត្ថម្ភម្ហូបអាហារ និង សម្ភារៈជាប្រចាំក្រោមជំនួយរបស់គំរោងនេះ ។ ទណ្ឌិតមួយចំនួន ទទួលអំណោយរៀងរាល់ពីរសប្តាហ៍ម្តង ចំណែកឯអ្នកផ្សេងទៀតទទួលបានអំណោយម្តងក្នុងមួយខែ។

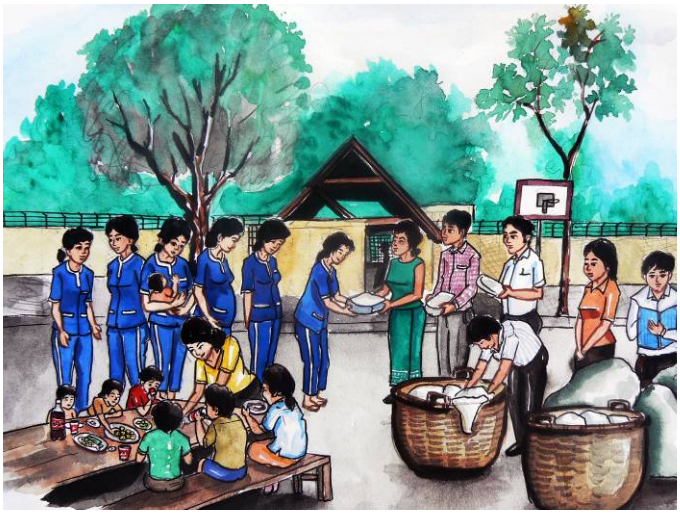

ពេញមួយរយៈពេលនៃគម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ (ជំហ៊ានទី១) លីកាដូបានសង្កេតឃើញ កុមារមានការធំធាត់ ឈ្នះជម្ងឺកង្វះជីវជាតិ និង ជម្ងឺផ្សេងៗទៀតជាដើម ព្រមទាំងរួចជីវិតពីលក្ខខណ្ឌរស់នៅដ៏លំបាកលំបិន។

គម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារ ជំហ៊ានទី២

ក្នុងខណៈដែលអំណោយសប្បុរសធម៌របស់អង្គការ និង សប្បុរសជនជាច្រើនបាននាំមកនូវប្រយោជន៍ដល់កុមារហើយក្តី ក៏ពួកគេនៅតែត្រូវការជំនួយយ៉ាងច្រើនដែរ ដើម្បីធានាឱ្យកុមារទាំងនោះមានឱកាសទទួលបានអនាគតល្អ។ ចាប់តាំងពីគម្រោងបានចាប់ផ្តើម លីកាដូបានរៀបចំផែនការអនុវត្តជំហ៊ានទី២ទៀត។ ជំហ៊ាននេះមានគោលបំណងដើម្បីផ្តល់នូវ ៖

- ឱកាសអប់រំ (ដូចជាថ្នាក់រៀនអក្សរ និង ថ្នាក់ថែទាំងសុខភាពនៅមុន និង ក្រោយពេលសម្រាលកូន) សម្រាប់កុមារ និង នារី ។
- ការពិនិត្យសុខភាពជាប្រចាំ រួមមានការចាក់ថ្នាំបង្ការដល់កុមារ (បច្ចុប្បន្នត្រូវបានផ្តល់ដោយរដ្ឋាភិ-បាលកម្ពុជា ប៉ុន្តែពុំបានធ្វើឱ្យបានទៀងទាត់ជាមួយកុមារដែលកើត និង រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារទេ) ។
- បរិយាកាសរស់នៅក្នុងបរិវេណពន្ធនាគារប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ។
- មានទឹកស្អាតពិសាគ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងមានបន្ទប់ទឹកស្អាត។
- ម្ហូបអាហារដែលមានជីវជាតិគ្រប់គ្រាន់ បីពេលក្នុងមួយថ្ងៃ ។

លើសពីនេះទៀតជំហ៊ានទី២នេះ នឹងជួយឱ្យកុមារមានឱកាសលេងកំសាន្តជាមួយគ្នានៅក្នុងទីធ្លាដែលមានសុវត្ថិភាពក្នុងបរិវេណពន្ធនាគារ ។ កុមារក៏ត្រូវបាននាំឱ្យមានទំនាក់ទំនាក់ជាមួយជីវភាពរស់នៅខាងក្រៅពន្ធនាគារដែរ ឧទាហរណ៍មានមនុស្សណាម្នាក់ដែលអាចទុកចិត្តបាន ជូនកុមារធំៗចេញពីពន្ធនាគារ ដើម្បីទៅលេងក្រុមគ្រួសាររបស់គេ និង ទស្សនាកន្លែងផ្សេងៗដូចជា ផ្សារ វត្តអារ៉ាម និង វាលស្រែជាដើម។ [១១]

ការបង្កើនទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រួសារជាគោលបំណងមួយដ៏សំខាន់ ដើម្បីឱ្យកុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារបានទៅជួបក្រុមគ្រួសាររបស់គេនៅខាងក្រៅ ហើយកុមាររស់នៅខាងក្រៅក៏អាចមកជួបឪពុកម្តាយរបស់គេនៅក្នុងពន្ធនាគារផងដែរ។ ត្រូវរៀបចំឱ្យកុមារបានចូលសួរសុខទុក្ខឪពុកម្តាយនៅក្នុងពន្ធនាគារជាប្រចាំ និង រៀបចំឱ្យកុមារក្នុងពន្ធនាគារ បានចំណាយពេលជាមួយគ្រួសាររបស់ពួកគេនៅខាងក្រៅផងដែរ។ [១២]

កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយឪពុកម្តាយពុំមែនជាទណ្ឌិតទេ ហេតុនេះពួកគេមិនត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មណាមួយឡើយ។ លីកាដូមានគោលបំណងធានាឱ្យកុមារគ្រប់គ្នាដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារមានអាហារ ទឹក កន្លែងរស់នៅល្អ ការព្យាបាល ការរៀនសូត្រ ឱកាសលេងកំសាន្ត និង ការមានទំនាក់ទំនាក់ជាមួយសង្គមខាងក្រៅឱ្យបានសមរម្យ។

□□□

---

[១១] Op Cit 5, Jen Makin

[១២] ឯកសារដដែលដូចខាងលើ ។

៥. អនុសាសន៍ និង សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

លីកាដូសូមអំពាវនាវដល់សហគមន៍អន្តរជាតិ និង សង្គមស៊ីវិលនៅកម្ពុជាជួយបញ្ចុះបញ្ចូលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាឱ្យកែលំអស្ថានភាពរស់នៅរបស់ម្តាយ និង កុមារដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ។

ជាពិសេស លីកាដូ សូមផ្តល់ជូននូវអនុសាសន៍ដូចខាងក្រោម :

ចំពោះទណ្ឌិត

- ទណ្ឌិតនារីត្រូវដាក់ឱ្យដាច់ដោយឡែកពីទណ្ឌិតបុរស ដោយមានកន្លែងធំទូលាយគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទណ្ឌិតម្នាក់ៗ ។
- ត្រូវផ្តល់អាហារដែលមានជីវជាតិគ្រប់គ្រាន់ដល់ទណ្ឌិតទាំងអស់បីពេលក្នុងមួយថ្ងៃ មានទឹកពិសាជាប្រចាំ ព្រមទាំងមានសម្លៀកបំពាក់ និង សម្ភារៈអនាម័យគ្រប់គ្រាន់ផងដែរ ។
- ត្រូវផ្តល់ការថែទាំសុខភាពដល់ទណ្ឌិតទាំងអស់ជាប្រចាំ ។
- អង្គការដៃគូដែលមានជំនាញខាងអប់រំមនុស្សចាស់ គួរធ្វើកិច្ចសន្យាជួយបង្រៀនជំនាញនានាដល់ទណ្ឌិតនារី និង បុរសទាំងអស់ ។ កិច្ចការនេះត្រូវរៀបចំឱ្យសមស្របតាមបរិបទពន្ធនាគារ ។ ការបង្រៀនបែបនេះគួរតែរៀបចំមួយវគ្គម្តងៗ ជាកម្មសិក្សាខ្លីៗ ឬ ប្រសើរជាងនេះគួរតែរៀបចំជាកម្មវិធីចម្រុះមួយ ។ ប្រធានបទអាចរួមបញ្ចូលដូចជា:
  - កម្មវិធីអក្ខរកម្ម
  - ការដោះស្រាយទំនាស់ដោយអហិង្សានៅក្នុងបរិបទពន្ធនាគារ
  - សិទ្ធិកុមារ
  - ការថែទាំសុខភាពកុមារ និងទារក
  - ការវិវឌ្ឍន៍ដំណាក់ដំបូងរបស់កុមារ
  - និងជំនាញវិជ្ជាជីវៈនានា
- អំពើហិង្សារវាងទណ្ឌិតត្រូវតែត្រួតពិនិត្យដោយមន្ត្រីពន្ធនាគារ ហើយមានវិធានការដាក់ទណ្ឌកម្មតាមបែបអហិង្សា ដូចជាការដកសិទ្ធិក្នុងការចេញក្រៅហាត់ប្រាណជាដើម ។
- មន្ត្រីពន្ធនាគារដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាលើទណ្ឌិតក្នុងពន្ធនាគារ ត្រូវតែទទួលទោស ហើយត្រូវបាត់បង់តួនាទី ។

- ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យទណ្ឌិតទាំងអស់ចេញក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំងហាត់ប្រាណ ជាប្រចាំរៀងរាល់ថ្ងៃជាអប្បបរមា ៤ ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ ហើយមិនត្រូវបង្ខំទណ្ឌិតឱ្យបង់ប្រាក់កាស ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិនេះឡើយ ។
- មិនត្រូវបង្ខំទណ្ឌិតធ្វើការឱ្យមន្ត្រីពន្ធនាគារ ក្នុងស្ថានភាពដែលមិនល្អឡើយ ហើយទណ្ឌិតដែលធ្វើការងារជាប្រចាំត្រូវតែបានទទួលប្រាក់កម្រៃសមរម្យ ។
- គួរអនុញ្ញាតទណ្ឌិតឱ្យជួបគ្រួសារ និង មិត្តភក្តិ ហើយមិនត្រូវបង្ខំអ្នកដែលមកសួរសុខទុក្ខបង់ប្រាក់កាស ដើម្បីមានសិទ្ធិចូលសាកសួរសុខទុក្ខឡើយ ។

ចំពោះកុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ

- គួរផ្តល់ម្ហូបអាហារបន្ថែម ទឹក សម្លៀកបំពាក់ សម្ភារៈអនាម័យ កន្លែងរស់នៅសមរម្យ និង ការព្យាបាលជម្ងឺជាប្រចាំដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះ ។
- គួរផ្តល់ម្ហូបអាហារបន្ថែមដល់នារីមានផ្ទៃពោះទាំងសម្រាប់មុន និងក្រោយពេលមានផ្ទៃពោះ ដើម្បីធានាឱ្យទារកមានសុខភាពល្អ និង ម្តាយមានទឹកដោះគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បំបៅកូន ។
- គួរអនុញ្ញាតឱ្យនារីមានផ្ទៃពោះបានទទួលការថែទាំសុខភាពជាប្រចាំ ។
- គួរបញ្ជូននារីមានផ្ទៃពោះទៅសម្រាលកូននៅមន្ទីរពេទ្យ ។
- គួរអនុញ្ញាតឱ្យកុមារទៅលេងគ្រួសារនៅខាងក្រៅពន្ធនាគារជាប្រចាំ ។
- គួរការពារកុមារកុំឱ្យឃើញ និង ទទួលអំពើហិង្សាដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីពន្ធនាគារទៅលើទណ្ឌិតដទៃ ។
- ត្រូវស៊ើបអង្កេតករណីមន្ត្រីពន្ធនាគារ ឬ ទណ្ឌិតណាដែលប្រព្រឹត្តហិង្សាលើកុមារ និង ដាក់ទណ្ឌកម្មសមស្រប ។
- គួរផ្តល់មូលនិធិដល់ ជំហ៊ានទី២នៃគម្រោងផ្តល់ជំនួយម្ហូបអាហារដល់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះ និងអនុវត្តឱ្យបានកាន់តែឆាប់ នៅក្នុងគ្រប់ពន្ធនាគារទាំងអស់ដែលមានម្តាយ និងកុមាររស់នៅ ។

ជំហ៊ានទី២ នៃគម្រោងគួរសម្រេចឱ្យបាន :

- កន្លែងរស់នៅប្រកបដោយសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមារ ម្តាយរបស់កុមារ និង នារីមានផ្ទៃពោះ ។
- គួរអនុញ្ញាតឱ្យកុមារមានសេរីភាពខ្លះ នៅក្នុងពន្ធនាគារ ហើយមិនត្រូវចាក់សោឱ្យនៅក្នុងបន្ទប់ ២៤ ម៉ោងក្នុង ១ ថ្ងៃទេ ។

- គួរបង្កើតក្រុមលេងសាកល្បងមួយក្នុងពន្ធនាគារដោយមានកុមារលើសពី ៥ នាក់[១៣] អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលមានជំនាញខាងការលូតលាស់រីកចម្រើនរបស់កុមារតូចៗ អាចត្រូវការ ដើម្បីឱ្យជួយក្នុងការអនុវត្តវិធានការនេះ ។ ក្រុមលេងអាចជួយកុមារឱ្យលេង និង រៀនសូត្រជាមួយគ្នា ហើយបន្ថែមជំនាញ និង ចំណេះដឹងរបស់ម្តាយក្នុងការលូតលាស់របស់កុមារ ។ អ្នកសម្របសម្រួលគួរនាំយកមកជាមួយនូវរូបភាព សម្ភារៈប្រើប្រាស់នានា ដើម្បីឱ្យកុមារបានរៀនសូត្រអំពីសង្គមខាងក្រៅ[១៤] ។
- ចំពោះពន្ធនាគារណាដែលមានកុមារតិចតួច អាចសុំអង្គការដៃគូឱ្យរៀបចំសម្រាប់កុមារធំ (អាយុពី ៣-៦ ឆ្នាំ) ឱ្យមានឱកាសទៅរៀនសាលាមត្តេយ្យនៅក្នុងមូលដ្ឋាន។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

មានម្តាយ និង កុមារជាច្រើន ដែលកំពុងប្រឈមមុខការលំបាកដូចដែលនាងលីណា និង កុមារីម៉ាលីបានជួបប្រទះ ខណៈរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ។ ចំពោះនារីដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសយូរឆ្នាំ ពួកគេប្រហែលជាអាចរស់នៅជាមួយកូនរបស់គេរយៈពេលពីរបីឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ។ វាជាការសំខាន់បំផុតដែលទណ្ឌិតនារីទាំងអស់ (តាមពិតទណ្ឌិតទាំងអស់) បានរស់នៅក្នុងស្ថានភាពល្អប្រសើរ ប៉ុន្តែចំពោះទណ្ឌិតនារីទាំងឡាយដែលយកកូនមករស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារ នោះបញ្ហាសំខាន់បំផុត គឺត្រូវគាំទ្រគ្រួសារទាំងនេះ ដូច្នេះទំនាក់ទំនងរវាងម្តាយ និង កូនត្រូវបានរក្សា និងគោរព ។ សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត គឺត្រូវការពារសិទ្ធិរបស់កុមារដែលរស់នៅ និង លូតលាស់ដឹងក្តីក្នុងពន្ធនាគារ ។

ម៉ាលីជាកុមារីតូចម្នាក់ដែលត្រូវបានបង្ខំឱ្យចូលរួមចំណែកក្នុងកិច្ចបម្រើទោសជាមួយម្តាយ ។ ដើម្បីជួយឱ្យកុមារមានការលូតលាស់ដឹងក្តីឱ្យបានកាន់តែប្រសើរជាងមុនក្នុងពន្ធនាគារ ត្រូវចាត់វិធានការឱ្យបានហ្មត់ចត់ ដើម្បីធានាឱ្យកុមារដូចជាម៉ាលី ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសសម្រាប់អនាគត ។ ជីវិតក្នុងពន្ធនាគារអាចមានភាពខុសពីនេះច្រើនសម្រាប់ម៉ាលី ប្រសិនបើនាងត្រូវបានផ្តល់នូវអាហារ ការព្យាបាលជម្ងឺ ការសិក្សាអប់រំ មានទំនាក់ទំនងជាមួយពិភពខាងក្រៅជាប្រក្រតី ។ល។ ការរស់នៅក្នុងនៅក្នុងពន្ធនាគារ គឺជាទណ្ឌកម្មគ្រប់គ្រាន់ហើយសម្រាប់ម្តាយដែលធ្លាប់ត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ។ នេះជាអំពើអយុត្តិធម៌ណាស់ដែលដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះកូនៗរបស់ម្តាយដែលជា ទណ្ឌិតដោយព្រោះតែគ្មានជម្រើស ហើយតម្រូវឱ្យរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារដូច្នេះ។

□□□

[១៣] ឧទាហរណ៍ -នៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ (ម.២) បច្ចុប្បន្ន មានកុមារ ៦ នាក់ ហើយពន្ធនាគារតាខ្មៅមានកុមារ ៨នាក់ ។

[១៤] OP cit 5, Jen Makin

http://www.licadho.org/